

Mittuniversitetet

MID SWEDEN UNIVERSITY

Invandringen till Sverige och hur medier gestaltar den

en uppsats om fyra svenska rikstäckande tidningars rapportering om invandring och
deras överensstämmelse till verkligheten

Felicia Andersson
Evelina Nedlund
Jour13

Examensarbete på grundnivå
Mittuniversitetet HT15/VT16

Abstract

Titel: Invandringen till Sverige och hur medier gestaltar den: en uppsats om fyra svenska rikstäckande tidningars rapportering om invandring och deras överensstämmelse till verkligheten

Författare: Felicia Andersson och Evelina Nedlund

Kurs och termin: Journalistik GR (c) C-uppsats HT15/VT16

Handledare: Jesper Strömbäck

Examinator: Kajsa Falasca

Antal ord: 12 333

Syftet med den här uppsatsen är att undersöka hur invandring gestaltas i de fyra tidningarna Aftonbladet, Expressen, Dagens Nyheter och Svenska Dagbladet under tidsperioden januari 2010 till juni 2015.

Den teori som uppsatsen har sin utgångspunkt i är gestaltningsteorin. Det uppstår ett problem om medierna gestaltar verkligheten på ett sätt som inte stämmer överens med den faktiska verkligheten. Eftersom nyheterna har en inverkan på människors attityder kan mediernas gestaltning av verkligheten också påverka deras bild av den faktiska verkligheten, vilket i sin tur kan påverka opinionen och demokratin.

Resultaten visar att medierna rapporterat mer om flyktinginvandring än om någon annan typ av invandring. Tidningarna gestaltar även invandring som ett problem mer än dubbelt så ofta som den gestaltas som en tillgång. Det syns särskilt tydligt genom att den vanligaste gestaltningen är att invandring bidrar till att försvaga den sociala sammanhållningen i Sverige. En del av resultaten jämförs med statistik från Migrationsverket, vilket visar att den verklighet medierna förmedlar till stor del inte överensstämmer med den faktiska verkligheten.

Nyckelord: Invandring, journalistik, gestaltningsteorin, framing

Innehållsförteckning

Abstract

Introduktion och problemformulering

Teori och tidigare forskning

Nyheterna och verkligheten

Nyhetsvärdering och nyhetsurval

Framing - Gestaltningsteorin

Tidigare forskning om medier och invandring

Bakgrund: Annan forskning om invandring till Sverige

Metod och material

Metodval

Urval och tillvägagångssätt

Kodschema

Metodproblem och kritik

Validitet och reliabilitet

Reslutat och analys

Vilka typer av invandring tidningarna skriver om

Mediernas verklighet och den faktiska verkligheten

Analys

Hur statistik presenteras

Analys

Invandring som ett problem

Analys

Invandring som en tillgång

Analys

Hur tidningarna skiljer sig åt

Slutsatser och diskussion

Slutsatser

Slutdiskussion

Referenser

Bilagor

Introduktion och problemformulering

För de allra flesta är medierna den viktigaste källan till information om allt sådant som ligger bortom den egna verkligheten (Shehata & Strömbäck, 2014). Enligt Strömbäck (2014:131) betyder det att mediernas bilder av verkligheten i praktiken blir verkligare än den faktiska verkligheten, eftersom det är mediernas bilder av verkligheten som människor har tillgång till och baserar sin verklighetsuppfattning på.

Samtidigt kan medierna aldrig spegla verkligheten precis som den är. Det finns alltid ett avstånd mellan mediernas bild av verkligheten och den faktiska verkligheten. Det främsta skälet till det är att verkligheten är obegränsad, medan mediernas format är begränsat. Det innebär att journalistik i hög grad handlar om att välja och välja bort. Det kan handla om vilka händelser eller ämnen som nyheterna tar upp, men också vilka ord, vinklar, bilder man använder och vilka källor man låter komma till tals (Hvitfelt, 1989; Strömbäck, 2015a).

Medierna måste med andra ord alltid värdera olika nyheter. Samtidigt visar forskning att medierna kan ha betydande makt över hur människor uppfattar det som nyheterna handlar om (Nelson m.fl., 1997; Entman, 1991; Slothuus, 2007).

En teori som handlar om detta är den så kallade gestaltningsteorin (De Vreese, 2003; Iyengar, 1991; Strömbäck, 2014). Den bygger på två viktiga utgångspunkter. Den första utgångspunkten är att nyheternas bild av någon aspekt av verkligheten aldrig är densamma som den aspekt av verkligheten som nyheterna handlar om. För att citera Strömbäck (2014:114): ”Medierna beskriver inte verkligheten; medierna (re)konstruerar och gestaltar verkligheten.” Den andra utgångspunkten är att det som har betydelse för människors bilder av verkligheten inte är verkligheten i sig utan nyheternas bilder av den.

Ett område där gestaltningsteorin blir mycket relevant är när det handlar om invandring. Under de senaste åren har invandringen till Sverige ökat, och både den politiska debatten och medieinnehållet har i hög grad präglats av invandringsfrågan. Enligt de årliga SOM-undersökningarna anser svenskarna dessutom att invandring är en av de viktigaste samhällsfrågorna (Bergström m.fl., 2015:20). Det är också ett område där gestaltningsteorin tidigare inte har använts, även om det finns andra relevanta studier, samtidigt som det utifrån tidigare forskning om mediernas dagordningsmakt (McCombs, 2004) och gestaltningsmakt (Slothuus, 2007; Entman, 1991) kan antas att mediernas rapportering har betydelse för hur människor ser på invandringen till Sverige. Det är dessutom ett område där det är möjligt att jämföra mediernas bild av verkligheten med den faktiska verkligheten i form av officiell statistik från Migrationsverket över hur invandringen till Sverige faktiskt ser ut. Den lucka som finns i tidigare forskning, som vi har identifierat, handlar med andra ord om att det saknas forskning kring hur svenska tidningsmedier gestaltar frågan om invandring och om hur mediernas rapportering om invandring överensstämmer med den faktiska invandringen till Sverige.

Mot den bakgrunden är syftet med den här studien att undersöka hur svenska rikstäckande tidningar har gestaltat invandringen till Sverige under tidsperioden januari 2010 till juni 2015.

Mer specifikt syftar studien till att besvara följande frågeställningar:

1. Hur mycket rapporterar svenska rikstäckande tidningar om olika typer av invandring?
2. Hur väl överensstämmer mediernas rapportering om olika typer av invandring med den faktiska omfattningen av olika typer av invandring till Sverige?
3. I vilken utsträckning gestaltas invandring som ett problem för Sverige?
4. I vilken utsträckning gestaltas invandring som en tillgång för Sverige?
5. Finns det några skillnader mellan hur olika tidningar rapporterar om och gestaltar invandringen till Sverige? Stängd fråga.

Teori och tidigare forskning

Nyheter och verkligheten

Nyheter spelar en betydande roll för människor. De förmedlar en del av verkligheten, som i sin tur bidrar till att skapa människors verklighetsuppfattningar. Medieverkligheten kan enligt Strömbäck (2014:131) vara mer verklig än den faktiska verkligheten.

Inom journalistiken är en central aspekt att mediernas innehåll ska vara korrekt och tillförlitligt. I den första regeln i de pressetiska reglerna beskrivs denna norm att mediernas innehåll ska vara korrekt och tillförlitligt på följande sätt: "Massmediernas roll i samhället och allmänhetens förtroende för dessa medier kräver korrekt och allsidig nyhetsförmedling". Detta eftersträvas även i flera andra journalistiska sammanhang. Enligt bland annat Pressutredningen -94 är en av mediernas viktigaste uppgifter den så kallade informationsuppgiften, och den beskrivs som "uppgiften att förse medborgarna med en sådan information att de fritt och självständigt kan ta ställning i samhällsfrågor". Ett tredje exempel på hur viktigt det anses att mediernas innehåll är korrekt och tillförlitligt kan hämtas från "Elements of Journalism" av Kovach och Rosenstiel (2007:12), där de slår fast att journalistikens viktigaste uppgift är att "provide citizens with the information they need to be free and self-governing".

För att dessa riktlinjer ska kunna efterlevas krävs det att avståndet mellan nyheterna och verkligheten inte är för stort. Ju mindre avstånd, desto bättre förmedlar den journalistiska nyhetsrapporteringen en rättvis bild av verkligheten.

Men det finns oundvikligen alltid ett avstånd mellan nyheterna och verkligheten. Håkan Hvitfelt (1989:34) har undersökt hur det ser ut. Han beskriver att verkligheten är obegränsad medan mediernas format är begränsat, vilket uppstår genom att journalister har inflytande över vad som hamnar i nyhetsflödet. På så sätt existerar inte objektivitetskriteriet. Det i sin tur bidrar till att det uppstår ett avstånd, eller en glipa, mellan verkligheten och nyhetsbilden.

Om verkligheten förmedlas på ett korrekt sätt eller inte har även Benson (2013) undersökt i studien "Shaping Immigration News". Benson jämför hur fransk och amerikansk press rapporterar om invandring och kommer fram till att franska medier visar en bättre bild av verkligheten med hjälp av kritiska analyser och olika perspektiv av frågan, än det allt mer marknadsdrivna medierna i USA. Här diskuterar han hur migrationen blivit en stor del av västvärlden idag. Det är upp till medierna att förmedla informationen kring denna stora politiska fråga, därför är det också viktigt att se över om medierna förmedlar en verklighetstrogen bild av vad som händer. Benson anser att det bästa vore om medierna varken beskrev migrationen som bra eller dålig, utan gav publiken information för att hjälpa de förstå vad migration kan leda till. Enligt hans studie var de franska medierna bättre än de amerikanska medierna på att förmedla en verklighetsliknande bild (2013:1-2).

Ett illustrerande exempel på hur ett avstånd mellan nyheterna och verkligheten kan uppstå är genom att marknaden kan ha inflytande över vad som blir en nyhet. Viljan att tjäna pengar på nyheterna, som att generera mycket klick på webben, sälja många tidningar eller locka tittare till nyhetssändningen, kan påverka vilka nyheter som hamnar i urvalet. Nydén undersöker i sin studie "Kris i massupplaga" (1988) hur medier rapporterade om oljekrisen 1973-1974. Han kommer fram till att stockholmstidningarna gav felaktiga beskrivningar om vad som egentligen hände. Mediernas verklighet stämde alltså inte överens med den faktiska verkligheten, vilket resulterade i att medierna gav inkorrekt information till publiken. Bland annat berodde den felaktiga rapporteringen på den marknadsdrivna rubrikjournalistiken, som vi kan se i tidningar även idag.

Studien "The Framing of International Media on Islam And Terrorism" (Yusof m.fl., 2013) tar också upp vikten av att medier förmedlar en rättvis bild av verkligheten, eftersom de har en påverkan på publikens verklighetsuppfattningar. Studien handlar om hur islam gestaltades i medier efter terrorattentatet mot World Trade Center i New York 2001, genom artiklar som publicerats i en amerikansk och en brittisk tidning efter att Osama Bin Laden hittades och sköts till döds av amerikanska militärer 2011. Resultaten visade att islam ofta förknippas med terrorism när det omnämns i internationella medier, och forskarna menar att det grundar sig i

USA:s inställning gentemot islam och terrorism efter attentatet. Det skapar i sin tur en felaktig bild av muslimer som grupp (2013:105). Resultaten visar även att majoriteten av artiklarna gestaltade islam som någonting negativt (2013:115-117).

Det finns med andra ord flera studier som visar att medierna aldrig kan ge en fullständig spegelbild av verkligheten, eftersom de är begränsade. Begränsningen regleras av så kallad gatekeeping, en process som enligt Shoemaker och Vos (2009) handlar om att meddelanden som skapas genom information om händelser går igenom olika grindar. Vid grindarna finns gatekeepers, eller grindvaktare, som de också kallas på svenska. Dessa personer är de som bestämmer vad som släpps igenom grinden och vad som på så sätt blir en nyhet. Vissa nyheter hamnar i tidningen, andra på tv och i radio, medan andra får stanna helt utanför (2009:22).

Det finns flera saker som gör att en del grindar är mindre eller lättare att ta sig genom. Till exempel om nyheten är relevant för en stor del av publiken, om det handlar om ovanliga händelser eller om kända personer är involverade. Det kan också vara lättare att ta sig genom grindarna vissa dagar av veckan. Här ger författarna exemplet att många offentliga institutioner än stängda på helgerna, så om något skulle hända där under helgen är det större chans att händelsen passerar grinden då än på en vanlig veckodag (2009:24-25).

Förutom grindvaktare begränsas antalet nyheter som tar sig igenom grindarna av att endast en viss mängd information får plats i medier. Ytterligare en begränsning är att om en nyhet ska kunna skapas, måste den först uppfattas av människor. Vissa händelser är osynliga för oss, medan andra händelser av en del människor upplevs som vanliga eller tråkiga, samtidigt som andra människor upplever samma händelse som sensationell och nyhetsvärdig.

Det här är PR-byråer och offentliga institutioner medvetna om, och de försöker skapa budskap som de vet passar nyhetsvärderingen för att ta sig genom så många grindvaktare som möjligt (2009:23-24).

Shoemaker och Vos noterar också att det finns skillnader mellan olika medium (2009:24). Det är till exempel svårare att passera gatekeepern för medium som tv och radio, eftersom

urvalet är mer begränsat där. Grindarna är mindre och lättare att passera hos tidningar. Ännu lättare är det för nyheter som hamnar på webben där, i princip allt som journalisterna hinner med att producera kan publiceras.

Nyhetsvärdering och nyhetsurval

Medierna är alltså begränsade, medan verkligheten innehåller obegränsat mycket. Journalistik handlar alltså mycket om att välja och välja bort. I gatekeepingprocessen sällar grindvaktaren bland alla nyheter, och väljer ut de som sedan hamnar i nyhetsurvalet. Grindvaktarna gör under den processen en nyhetsvärdering av vad som ska väljas ut och väljas bort.

Nyhetsvärderingar och nyhetsurval används ofta som synonymer, genom att anta att det som passar in i mediernas nyhetsvärderingar också är det som sedan hamnar i nyhetsurvalet. Men enligt Strömbäck m.fl. (2012:719) kan inte de två begreppen användas som synonymer, eftersom nyhetsvärderingarna inte är det enda sättet att nå nyhetsurvalet. Syftet med deras studie är att undersöka vad svenska journalister anser bör ha betydelse för vad som hamnar i nyhetsurvalet och vad de anser faktiskt har betydelse. Det studien kommer fram till är att det finns skillnader i den normativa och faktiska betydelsen av vad som blir nyheter i nyhetsvärderingen. Alltså, det journalister anser vara det viktigaste är inte alltid det som hamnar i nyhetsurvalet. Det beror bland annat på att journalisternas nyhetsvärdering inte är den enskilda källan till vad som hamnar i urvalet. Vad journalister anser är den bästa nyheten behöver inte alltid styra urvalet, utan faktorer som publiken, resurser och vilka nyheter som passar olika medium spelar också in. Därför bör nyhetsvärdering och nyhetsurval inte användas som synonymer (2012:720).

Vad svenska tidningsmedier rapporterar om beror på så sätt av flera faktorer. Forskarna kommer även fram till att vad journalisterna uppfattar som viktiga nyheter skiljer sig mellan tabloider och morgontidningar. Exempelvis anses nyheter med kända personer eller företag och tillgång till bra bilder som viktigare vid tabloider än morgontidningar (2012:724). Men de faktorer som sammantaget anses ha störst betydelse för att bli en nyhet är om den är “sensationell och oväntad”, “dramatisk och spännande” och “exklusiv”. Det skiljer sig från

det som journalisterna faktiskt tycker borde ha störst betydelse, som att händelsen “gör människor medvetna om missförhållanden”, “har konsekvenser för människors vardagsliv” och “ökar människors insikter och kunskaper” (2012:722).

Galtung och Ruge (1965) myntade några nyhetskriterier som visar den generella nyhetsvärderingen hos medier. Kriterierna är sådana som värderas högre när det kommer till vad som sedan hamnar i urvalet och publiceras. Ju fler kriterier som uppfylls, desto större chans är det att händelsen blir en nyhet. Bland annat finns negativa nyheter, konflikter, närhet till regionen och så vidare med som några kriterier.

Även McManus (1994) diskuterar kriterier som skulle kunna förklara journalistikens nyhetsvärdering i boken “Market-driven journalism”, där han fokuserar specifikt på vilken betydelse ekonomiska faktorer har. Medierna blir allt marknadsdrivna då nyhetsurvalet påverkas av hur mycket produktionen kostar, samt hur mycket pengar medierna tjänar på att publicera nyheterna. Där beskriver han att marknadsjournalistik som i princip är omöjlig att undvika i den moderna journalistiken (1994:5). Studien, som fokuserar på amerikanska medier, beskriver att journalisternas roll som nyhetsvärderare har minskat. Nyhetsurvalet styrs istället till större utsträckning av publiken och deras intressen. Det betyder att det som tidigare sågs som viktiga nyheter inte längre behöver vara det. Exempelvis kan nyheter om shopping eller hobbyer få större plats i tidningen, medan saker som nyheter om regeringen får mindre plats (1994:7).

Skillnaderna mellan vad journalister anser bör ha respektive har betydelse vid nyhetsurvalet och skillnaden mellan journalistiska och ekonomiska drivkrafter, kan göra att det uppstår krockar mellan mediernas roll som informationsförmedlare av samhällsviktiga händelser till publiken, samtidigt som medierna vill tjäna pengar. McManus illustrerar problemet genom ett exempel om att de allra viktigaste nyheterna också är dyrast att producera. Ett gräv som leder till ett stort avslöjande kostar både i tid och pengar, eftersom det oftast är väl undgängligt och är svårt att få resultat från (1994:88). Det McManus talar om styrker även resultaten i studien av Strömbäck m.fl. (2012). Nyhetsvärderingar, som vad journalister tycker är det viktigast att

skriva om, är inte alltid det som styr vad som faktiskt hamnar i nyhetsurvalet. En faktor som ekonomin är ett exempel på det.

Framing - Gestaltningsteorin

Då journalistik i hög grad handlar om att välja och välja bort kan det också handla om vad medierna tar upp i artiklarna. Hur vinklar, bilder och meningar används, och vilka källor som får framträda. Hur medierna gestaltar nyheter kan sedan ha betydande makt över hur människor uppfattar det som nyheterna handlar om.

Det här är grunden till teorin framing, eller gestaltningsteorin som den kallas på svenska. Det är även den teori som den här uppsatsen kommer att utgå från i undersökningen. Shehata och Strömbäck (2013:254) har studerat gestaltningsteorin och förklarar att det bland annat handlar om hur publiken uppfattar olika samhällsproblem. Genom att nyheterna ramar in på olika sätt påverkas människors uppfattningar av det som nyheterna handlar om. Det är ofta omedvetna inramningar, av sådant som kan kännas självklara, men ändå har en påverkan på människors verklighetsbilder. Klimatet är ett aktuellt exempel på hur inramningen fungerar (2013:256). Klimatet har i nyhetsförmedlingen fått en klimatförändrings-gestaltning, samtidigt som andra miljörelaterade problem fått betydligt mindre plats i nyhetsurvalet, som biologisk mångfald, förorening och kärnavfall. Klimatförändringen är alltså det som ramar in framför andra miljöproblem.

Ett annat exempel på olika gestaltningar är hur politiken framställs i medier. Där handlar det ofta om sakgestaltningar och spelgestaltningar. Vid sakgestaltningar kan nyheterna handla om politiska åsikter i sakfrågor eller om innehållet i politiska förslag. Vid spelgestaltningar gestaltas politiken som spel där det finns vinnare och förlorare. Även skandalgestaltningar har blivit allt vanligare i medier. Då framhävs skandalerna i politiken, ett olyckligt uttalande eller omoraliskt beteende är sådant som kan få lida av det (Strömbäck, 2013:124).

Det är näst intill omöjligt för journalister att inte ge nyheter någon gestaltning, och på så sätt blir alla nyheter till viss del subjektiva. Att rama in är ett sätt för journalister att ge någon

slags tolkning av den fakta som begränsats till nyhetstexten. När den når publiken har den formats av mediets syften och kan därför inte längre ses som helt objektiv, utan snarare partisk på olika nivåer (McQuail, 2010:380).

Medierna skapar alltid olika gestaltningar i det som ska publiceras. Dem går kanske obemärkt genom alla de nyheter vi tar del av varje dag, men gestaltningarna har en betydande roll för mediekonsumenterna och deras uppfattningar. Medierna har på så sätt en makt över opinionen.

Det finns flera forskningar som undersökt hur detta fungerar genom innehållsanalyser. Van Grop (2005) har exempelvis undersökt hur Belgisk press gestaltar asylsökande där resultatet visar att immigranterna ofta ramas in som antingen en inkräktare i samhället, eller som ett offer i behov av hjälp.

En annan studie är "Media Framing of a Civil Liberties Conflict and Its Effect on Tolerance" (Nelson m.fl. 1997:571-572) där ett experiment utförs. Forskarna har delat in deltagare i två grupper. Dessa grupper fick ta ställning till vit makt-rörelsen Ku Kux Klan, KKK, som presenteras genom två tv-inslag, men med olika gestaltningar. Den första gruppen fick se ett inslag där gestaltningen handlade om KKK:s rätt till yttrandefrihet och publikens rätt att ta del av informationen organisationen delade med sig av. Den andra gruppen fick se ett inslag där gestaltningen handlade om hur KKK:s demonstration skapade en våldsamt stämning, där det också visades bilder på hur polisen fick hålla ställningarna på plats. När deltagarna sedan fick betygsätta hur toleranta det var till KKKs demonstration visade det sig att den första gruppen, som fick se gestaltningen med yttrandefrihets-vinkeln, var mer tolerant till händelsen än den andra.

Forskarna förklarar att när medier gestaltar nyheter på specifika sätt, tar de ställning till vad som är en möjlig förklaring eller orsak till ett problem. Genom att sammanfatta nyheten med statistik och fakta framställs händelsen genom olika synvinklar för publiken. Som då Ku Kux Klan demonstrerade. Eller som forskarna själv ger exempel på: Fattigdom. Frågan kan

framställas som antingen ett personligt ansvar som varje individ har, eller så kan det vara de sociala, ekonomiska eller politiska makterna som är orsaken till fattigdom (1997:568).

Slothus (2007) undersökte i sin studie hur stödet för att skära ner på offentlig finansierad välfärd i Danmark påverkas av hur medier gestaltar förslaget. Genom olika artiklar kunde Slothus utföra ett experiment då deltagarna fick ta ställning till vad de tyckte om förslaget, där svaren visade sig variera utifrån texternas gestaltningar.

Entman (1991) har också en studie med exempel på hur medier påverkar publikens attityder och uppfattningar. Han jämför två händelser: när USA sköt ner ett iranskt plan år 1988 och när Sovjetunionen sköt ner ett koreanskt plan år 1983. Entman undersökte hur amerikanska medier gestaltat de två, egentligen mycket lika, händelserna. Resultatet visade att USA:s brott framställdes som mildare av olika skäl. Amerikanernas åsikter följde sedan samma mönster som mediernas gestaltningar. Även om de två händelserna i praktiken klassades som lika stora brott, uppfattade människorna att Sovjetunionens brott var värre än USA:s.

Nyheterens gestaltningsmakt gäller för alla olika ämnen nyheterna kan tänkas handla om. Gestaltningar är ofrånkomliga och vad än nyheterna handlar om kan mediernas gestaltningar få betydelse för människors verklighetsuppfattningar och attityder. Därmed är gestaltningsteorin i högsta grad relevant när det gäller hur medierna rapporterar om invandringen till Sverige.

Tidigare forskning om medier och invandring

När det gäller forskning kring mediernas bevakning av invandring finns det flera tidigare studier som berör ämnet. Frågor som rör invandring, flyktingar och integration har länge funnits på mediernas dagordningar, men hur mycket och på vilka sätt de har behandlats av medierna har varierat över tid (Hultén, 2006). Våra kunskaper på området är dock förhållandevis begränsade. Antalet tyngre studier på området är begränsat (se Brune, 2004; Hultén, 2006; Löwander, 1997), och empiriskt finns det mycket lite forskning kring hur mycket och på vilka sätt som medierna under 2000-talet har rapporterat kring frågor som rör

invandring, flyktingar och integration (se även Horsti, 2008, för en översikt). Löwander (1997) fokuserar exempelvis på rapporteringen under början av 1990-talet, Hultén (2006) på nedslag mellan åren 1945 och 2000, och Brune (2004) på olika nedslag fram till 1995. Studierna präglas också av en tonvikt på kvalitativa och kritiska diskursanalyser.

För att titta närmare på några av studierna så undersöker Hultén (2006) hur rapporteringen av invandring sett ut, samt hur medierna gestaltar invandringen och vad människor tycker om den. I studien undersöks rapporteringen om invandring från 1945 till 2005 i de tre dagstidningarna Arbetarbladet, Borås Tidning, Vestmanlands Läns Tidning och Dagens Nyheter.

Enligt Hultén bidrar tidningar till att forma och skapa uppfattningar om människor med utländsk härkomst, och även idéer om vad svenskhet är. Något som hela tiden omförhandlas är identiteter och att vara svensk på 1940-talet är alltså inte samma sak som att vara svensk i dag. Identiteter påverkas av tid och plats, och även i journalistiken kan man se skiftningar i hur gemenskap och likhet gestaltas. Det kan samtidigt innebära att det blir ett avståndstagande och särskiljande.

Något som är intressant är faktumet att en rad studier som handlar om rapportering av etniska relationer i nyhetsmedier visar en påfallande samsyn i resultaten. Flera av studierna visar att medierapporteringen av etniska minoriteter är negativ, stereotyp och ibland rasistisk. Minoritetsgrupperna kommer till tals mindre än majoritetsgrupper, och minoritetsgrupper skildras ofta som problem eller hot och förbinds ofta med kriminalitet eller våld (2006:18).

Andra forskare har också gett sig in i ämnet för att se hur invandring gestaltas i medier. Bland annat Cheng m.fl. (2014) som tittat på hur invandring gestaltas i Spanien. Två stora regionala tidningar granskades genom en innehållsanalys och resultatet visade att ungefär 63 procent av innehållet gestaltade invandring negativt, medan ungefär 25 procent gestaltades positivt (2014:206). Artiklarna handlade övervägande om ämnen som kriminalitet, ekonomi, illegal invandring, politiska debatter och främlingsfientlighet (2014:210).

Trots att det finns flera studier som handlar om hur medierna bevakar invandring har vi inte hittat någon svensk studie som utgår från gestaltningsteorin och undersöker hur svenska tidningar gestaltar nyheter om invandring. Vi har heller inte hittat någon tidigare svensk studie som jämför nyheterna om invandring med den faktiska verkligheten. Här finns med andra ord en forskningslucka.

Bakgrund: Annan forskning om invandring till Sverige

Innan vi börjar med den empiriska delen av undersökningen är det relevant att titta på hur verkligheten i Sverige ser ut idag. Vi har diskuterat mediernas makt och hur nyheter genom gestaltningar påverkar människors attityder. Den faktiska verkligheten av invandringen består av statistik från Migrationsverket och SCB.

Rapporten "I nationens intresse - en översikt av hur invandring bidrar till Sverige" (Strömbäck, 2015b) syftar till att kartlägga invandringens inverkan på mottagarländerna, huvudsakligen ur en ekonomisk aspekt och samlar befintlig forskning inom området för att förmedla en mer samlad bild av ämnet.

I rapporten hävdar Strömbäck bland annat att det ofta, om än underförstått, sätts likhetstecken mellan migration av flyktingar och deras anhöriga och migration i allmänhet. Det sker både genom att ord som invandring och flyktinginvandring ofta används som synonymer och genom att andra former av invandring sällan lyfts fram (Strömbäck, 2015b:3-4).

Resultaten visar bland annat att kostnaderna för invandring har en tendens att vara kortsiktiga och konkreta, medan vinsterna är långsiktiga och svårare att kvantifiera. Detta kan leda till att kostnaderna överskattas, medan vinsterna underskattas. En annan viktig slutsats är att invandring i allt väsentligt bidrar till att stärka Sverige, och snarare bör ses som en investering än en kostnad (Strömbäck, 2015b:7).

Forskning visar att invandring bidrar till den ekonomiska tillväxten på flera olika sätt, genom bland annat ökat företagande, ökad export samt bättre kompetensförsörjning och ökad

specialisering på arbetsmarknaden. Den visar även att välfärden bland inrikes födda skulle minska om invandringen uteblev. Invandringen bidrar även positivt till den demografiska utvecklingen (Strömbäck, 2015b:46).

Den sammantagna bilden i rapporten är tydlig: invandring bidrar i allt väsentligt positivt till Sverige och ger bättre möjligheter att möta olika utmaningar i en allt mer globaliserad värld. Sedan bör det inte utelämnas att det även finns problem kopplade till invandringen, där det bland annat handlar om bristande integration på arbetsmarknaden och utmaningar när det gäller systemet med att ta emot asylsökande. Utmaningarna handlar alltså främst om integration och inte invandring, vilket är något som inte behandlas i denna uppsats. (Strömbäck, 2015b:52-53)

Rapporten ger en bild av hur Sverige som land påverkas av invandring. Vad medborgarna har för inställning till den finns det istället flera opinionsundersökningar som visar. En av dem kommer från Novos (2014) som undersökt svenska medborgares attityder till invandring.

I opinionsundersökningen svarade nästan 1 av 5 att de tror att mer än 30.000 människor får asyl beviljat i Sverige per år. Det jämförs med snittresultaten mellan 2008 och 2012, då cirka 13.000 människor fått asyl i Sverige. 1 av 4 tror att en fjärdedel av befolkningen i landet är född utomlands, men den verkliga statistiken är 15 procent.

När det kommer till andelen utlandsfödda tror knappt hälften av svenskarna att dem som kommer från ett annat land, och nu är sysselsatta i arbete, är 40 procent eller mindre. I verkligheten uppgår antalet till 63 procent.

Avslutningsvis tror 6 av 10 att mer än 30.000 som invandrade 2012 var flyktingar. I själva verket var det cirka 17.500 det året. Samtidigt svarade 4 av 10 att de tycker att det är ett bra förslag att Sverige ska ta emot färre flyktingar.

Den här undersökningen visar att det finns skillnader i svenskars attityder till invandring och det blir också tydligt att det finns brister mellan människors kunskap om invandringen och den faktiska verkligheten. Det är därför viktigt att se över vilken bild av invandringen som

medier förmedlar, med bakgrunden att medieverkligheten påverkar människors attityder, som forskning har visat (Strömbäck, 2014; Nelson m.fl., 1997; Hvitfelt, 1989).

Det är alltså dags reda ut hur mycket svenska rikstäckande tidningar rapporterar om invandring, och hur väl de stämmer överens med den faktiska verkligheten. Vi ska också undersöka om hur invandring gestaltas: framställs det som ett problem eller en tillgång för landet?

Metod och material

Metodval

Som nämndes inledningsvis är syftet med den här studien att undersöka hur svenska rikstäckande tidningar har gestaltat invandringen till Sverige under tidsperioden januari 2010 till juni 2015. För att göra detta, och besvara studiens frågeställningar, har vi valt att göra en kvantitativ innehållsanalys. Det betyder i vårt fall att vi valt ut ett antal artiklar och sedan kodat dem utifrån ett antal variabler på ett kodschema med tillhörande kodinstruktioner. Kodschemat har använts för att undersöka vilken typ av nyhetsjournalistik som gestaltas i artiklarna. Genom metoden kan vi också undersöka hur frekvent något förekommer i artiklarna, exempelvis hur ofta flyktinginvandring omnämns i förhållande till anhöriginvandring (Esiasson m.fl., 2012:196). Denna kvantitativa innehållsanalys innehåller även en analys och jämförelse av statistik över invandringen till Sverige under samma tidsperiod som innehållsanalysen omfattar.

Studien är en beskrivande undersökning som kartlägger hur nyhetsjournalistiken ser ut i svenska rikstäckande tidningar. Valet av en beskrivande studie grundar sig i att det sedan tidigare inte finns någon studie som tittat på hur medier gestaltar invandring i nyhetsrapporteringen och jämfört medieverkligheten med den faktiska verkligheten. Därför är det viktigt att först fastställa hur nyhetsjournalistiken ser ut, innan en studie med förklarande ambitioner kan påbörjas.

För att beskriva hur något ser ut måste vi kunna jämföra. När det gäller jämförelsen mellan nyheternas bild av verkligheten och den faktiska verkligheten är det endast möjligt där det finns tillgång till, av medierna oberoende, fakta och statistik om hur verkligheten ser ut när det gäller invandringen. Ett område där det är möjligt handlar om hur omfattande olika typer av invandring är. Det vi har gjort är att jämföra resultatet i undersökningen med statistik över den faktiska verkligheten. Exempelvis, om 60 procent av artiklarna handlar om flyktinginvandring, men flyktingarna endast utgör 20 procent av den totala invandringen kan vi se ett problem i rapporteringen ger, gestaltningsteorin och medieeffekter som grund.

Urval och tillvägagångssätt

Artiklarna som ingår i studien kommer från de fyra största tidningarna i Sverige: Aftonbladet, Expressen, Dagens Nyheter och Svenska Dagbladet. Avgränsningen är för att vi ska få ett hanterbart material, men samtidigt stort nog för att kunna generalisera. Genom en kvantitativ innehållsanalys av många analysenheter kan vi generalisera till en större population och se hur mediernas rapportering om invandring ser ut i Sveriges rikstäckande tidningar (Barmark & Djurfeldt, 2015:72)

Mediearkivet Retriever har använts för att välja ut artiklar, vilket betyder att studien endast undersöker tryckta artiklar. I arkivet sökte vi efter "invand* AND Sverige" under tidsintervallen 2010-01-01 till 2015-06-30 i de fyra utvalda tidningarna. Den främsta anledningen till att vi valde att stanna i juni 2015 var att flyktinginvandringen och mediernas rapportering om den ökade markant under hösten 2015. Om vi hade förlängt undersökningsperioden till att omfatta också andra halvåret 2015 skulle materialet ha blivit allt för omfattande, samtidigt som det fanns en risk att våra resultat över hela tidsperioden hade blivit mindre representativa för normalrapporteringen om invandringen.

Inom ramen för de artiklar som via sökningen efter "invand*" AND "Sverige" identifierades gjordes ett urval som syftade till att fånga tidningarnas nyhetsjournalistik och ta bort artiklar som givet studiens syfte inte är relevanta. I den processen valde vi ut alla nyhetsartiklar, reportage och nyhetsanalyser publicerade på nyhetsplats. Med nyhetsplats avses de delar av

tidningen där nyheter om nationella och internationella nyheter samt ekonominyheter publiceras. Analyser/perspektiv/krönikor/liknande inkluderades också om de var skrivna av reportrar och publicerade på nyhetsplats, men inte om de var publicerade på debatt- eller ledarsidan. Motivet är att urvalet syftar till att fånga tidningarnas nyhetsjournalistik, och krönikor skrivna av andra än de egna reportrarna är inte en del av respektive tidnings nyhetsjournalistik, lika lite som kultur och ledarartiklar är det. Därför togs artiklar skrivna av externa medarbetare bort. Om en artikel handlar om invandring som inte är till Sverige måste den innehålla minst två förekomster av ordet "Sverige". Invandringen måste även handla om människor och inget annat, som exempelvis vargar.

Notiser, fristående faktarutor (då invandring benämns i en faktaruta, men inte relaterar till själva grejen i texten) och citat faller bort eftersom det inte ingår i nyhetsartiklar, reportage och nyhetsanalyser.

Antalet analysenheter slutade då på N=1951. Ett totalurval var inte möjligt eftersom tiden inte räckte till, så vi valde därför att minska urvalet till hälften. Vi bestämde oss för att använda oss av ett obundet slumpmässigt urval. Att hålla urvalet till åtminstone runt 1000 analysenheter är en bra siffra för att få ett representativt urval i jämförelse till populationen, samt att desto större urval, ju säkrare skattning (Barmark & Djurfeldt, 2015:75-76). Valet av urvalsmetod är motiverat av våra generaliserande ambitioner. Genom att använda oss av ett slumpmässigt urval får vi en mindre kopia av den totala populationen.

Vi använde oss av en slumpgenerator och slumpade fram hälften av alla artiklar. För att det skulle bli representativt skiljde vi varje tidning och år från varandra. Det betyder att vi först gjorde ett slumpmässigt urval på (a) hälften av alla artiklar i (b) respektive tidning och (c) respektive år. Det vill säga att vi för 2010 slumpade fram hälften av artiklarna i Aftonbladet, hälften av artiklarna i Expressen, hälften av artiklarna i Dagens Nyheter och hälften av artiklarna i Svenska Dagbladet, och sedan gjorde samma vid resterande år.

När det blev ett ojämnt slumptal avrundade vi uppåt. Det betyder att det slutgiltiga urvalet hamnade några artiklar över hälften. Det totala urvalet slutade då på 976 analysenheter (975.5 avrundat uppåt). Under kodningen upptäckte vi några artiklar som kommit med i urvalet, men

som inte skulle vara med. Därför blev det ytterligare ett bortfall vilket ledde till att vårt urval slutade på N=968 analysenheter.

Kodschema

För att analysera de 968 artiklarna skapades ett kodschema med tillhörande kodinstruktioner. Kodschemat består huvudsakligen av en serie ja och nej-frågor, där vi undersöker vilken typ av invandring som nyheterna skriver om och på vilket sätt invandringen gestaltas. Samtliga variabler är motiverade utifrån studiens syfte och frågeställningar. Det fullständiga kodschemat och kodinstruktionerna återfinns i bilaga 1 och 2. Av kodinstruktionerna framgår hur de olika variablerna har tolkats.

Innan vi påbörjade den egentliga innehållsanalysen gjorde vi en provkodning. Genom att först välja ut fem artiklar från respektive tidning kunde vi se vilka brister som fanns i kodschemat och kodinstruktionerna innan kodningen påbörjades. Detta ledde till vissa mindre justeringar..

När kodningen började delade författarna upp de sex åren mellan sig, och kodade respektives år som de samlat in från mediearkivet. Genom det arbetssättet gick det lättare att upptäcka om någon artikel kommit med som egentligen inte passade urvalsramen. Därför blev det en del bortfall, och urvalet minskade lite allt eftersom vi kodade. Vi arbetade åtskilt och oberoende, men diskuterade tillsammans om det uppstod problem vid svårkodade artiklar.

För att kunna jämföra nyheternas bild av verkligheten med verkligheten har vi hämtat statistik från Migrationsverket och SCB. Detta är Sveriges officiella och mest tillförlitliga statistik över invandringen till Sverige.

Metodproblem och kritik

Det kan vara läge att diskutera lite metodproblem som uppstått längs arbetets gång. Det första är att vi ursprungligen hade tänkt jämföra andra frågeställningen, hur väl mediernas

rapportering om olika typer av invandring överensstämmer med den faktiska omfattningen av olika typer av invandring, för hela tidsperioden, det vill säga även första halvåret 2015. Men eftersom statistiken för år 2015 inte fanns tillgänglig halvårsvis och en del statistik för 2015 ännu inte har släppts valde vi att begränsa oss till åren 2010–2014.

Ett av dem var att ju längre in i kodningen vi kom, desto svårare blev det att lägga till variabler. Vi upptäckte till exempel tidigt att vi behövde lägga till en variabel om arbetskraftsinvandring. I variabel åtta frågar vi “handlar artikeln om arbetskraftsinvandring inom EU?” och i variabel nio frågar vi “handlar artikeln om arbetskraftsinvandring utom EU?”. Det hände att arbetskraftsinvandring nämndes i artiklarna, utan att det framgick om det var utom eller inom EU man syftade på. Därför lade vi till variabeln “handlar artikeln om arbetskraftsinvandring utan att det framgår om det är inom eller utom EU?”. Det för att lättare kunna analysera resultaten, utan att antalet artiklar som nämner arbetskraftsinvandring blir missvisande.

Vi hade även velat lägga till en variabel som handlar om hur integration diskuteras. Det för att få en bild av huruvida invandrare gestaltas som att de står “utanför” samhället, eller om de är integrerade och bidrar till en stärkt social sammanhållning i landet. För att lägga till en sådan variabel hade vi dock behövt koda om alla artiklar, vilket det inte fanns tillräckligt med tid till. Mer om detta finns att läsa om i diskussionskapitlet.

Validitet och reliabilitet

Artiklarna kodades under ett par veckors tid. När det var klart säkerställdes siffrorna och ett interkodartest gjordes för att försäkra oss om reliabiliteten. Sammanlagt kodades 50 artiklar i testet, vilket motsvarar ungefär fem procent av urvalet. Sedan räknades antalet rätt ut i procent på respektive variabel. Alla variabler hamnade mellan 100-90 procent. De procent som inte stämde överens var övervägande variabler som handlade om hur artiklarna gestaltades. Vanligast förekommande var om artikeln gestaltade invandring som att det försvagar social sammanhållning i Sverige. Här kunde det ibland vara svårtolkat om det gestaltades som att invandringen bidrog till att det uppstod konflikter mellan grupper. Ett

exempel på en ett sådant fall är artiklar som innehåller riksdagspartiet Sverigedemokraterna. Partiet är känt för att vara motståndare till invandring och många medlemmar gestaltas som främlingsfientliga. Det här kan vara svårkodat, om det inte riktigt framgår i artikeln att det uppstår en konflikt mellan grupper, samtidigt som det finns i medvetandet att partiet är emot gruppen invandrare.

Validiteten i denna undersökning bedömer vi som god. Kodschemat och kodinstruktionerna bearbetades under en lång tid av både handledaren och uppsatsskrivarna. Det gjordes också en testkodning för att se om kodschemat fungerade bra och var tillförlitligt innan själva kodningen började. Vi kunde då tidigt se att vi fick svar på de frågeställningar vi hade, och kunde dessutom se att vi kodade likadant och tolkade artiklarna på samma sätt. Efter kodningen gjordes även ett interkodartest där alla variabler fick en tillförlitligt procent.

Studien är ett fall av hur svensk tidningsmedia rapporterar om invandring. Eftersom vi i urvalet har valt flera stora tidningar och många analysenheter i form av artiklar bedömer vi studien som generaliserbar till svensk tidningsmedia. Eftersom vi inte valt tv eller radio, där public service-medierna finns, kan vi inte generalisera resultatet till dem. Vi bedömer den externa validiteten som hög i studien, baserat på antalet artiklar och metodutförandet av studien.

Validitet handlar om att våra variabler faktiskt mäter det vi säger oss vilja mäta. Vi arbetade med många variabler för att få en bred bild av hur invandring gestaltas i de olika tidningarna. Några av dessa variabler handlar om huruvida invandring gestaltas som en tillgång, någonting positivt, för Sverige. Medan lika många andra variabler var exempel på invandring som ett problem, någonting negativt, för Sverige. Genom att lägga ihop dessa variabler i analysen får vi en representativ bild av hur gestaltningen ser ut, istället för att endast fråga sig om invandringen gestaltas som positiv eller negativ i sin helhet.

Även reliabiliteten bedömer vi som god. Eftersom vi är två författare minskar risken för subjektivitet. Till en början arbetade vi tillsammans för att försäkra oss om att vi tolkade kodschemat på samma sätt. Om vi upptäckte att vi var oense om hur någonting skulle tolkas,

diskuterade vi det med handledaren och förtydligade i kodinstruktionerna.

Kodinstruktionerna har under arbetets gång följts ordagrant.

Trots att artiklar som handlar om invandring kan tolkas olika, beroende på vem som läser dem, så har vi försökt att bygga upp en allmängiltig grund att stå på med våra kodinstruktioner. På så sätt har vi försökt uppnå intersubjektivitet, genom att skapa detaljerade och utförliga beskrivningar som de allra flesta ska kunna enas kring. Genom att vara så tydliga som möjligt i våra beskrivningar och kriterier i våra kodinstruktioner anser vi att vi har en intersubjektiv enighet. (Barmark & Djurfeldt, 2015:46-47)

Resultat och analys

Vilka typer av invandring tidningarna skriver om

Syftet med denna studie är, som tidigare nämnts, att undersöka hur svenska rikstäckande tidningar gestaltar invandringen till Sverige under tidsperioden januari 2010 till juni 2015. För att göra detta vägleds studien av fem frågeställningar. Den första frågeställningen handlar om hur mycket svenska rikstäckande tidningar rapporterar om olika typer av invandring. Kortfattat kan man säga att vi har kunnat få svar på våra alla våra frågeställningar, där vissa resultat är mer markanta än andra.

Resultaten visar att det finns en tydlig röd tråd: asyl- och flyktinginvandringen tar stor plats. Det leder oss in på våra resultat på denna punkt. I detta kapitel finns flera tabeller och siffror, för att enkelt kunna se en sammanställning av de olika variablerna. Vi börjar med att titta på hur mycket tidningarna skrivit om en viss typ av invandring.

Tabell 1   **Vad handlar artiklarna om**   **2010-juni 2015**

Typ av invandring	Procent
-------------------	---------

Flyktinginvandring	32,9
Anhöriginvandring	6,8
Arbetskraftsinvandring inom EU	1,1
Arbetskraftsinvandring utom EU	1,8
Arbetskraftsinvandring utan att det framgår om det är inom eller utom EU	4,6
Återvändande svenskar	1,1
Invandring nämns utan att det framgår vilken typ	97,8

Kommentar: Flera typer av invandring kan förekomma i samma artikel. Att en typ av invandring nämns betyder inte att det utgör en egen artikel, eller utesluter en annan typ av invandring. Procenten baserar sig på det totala antalet artiklar N=968.

Ovan kan vi se att flyktingar nämns i nästan 33 procent av alla artiklar, vilket motsvarar 318 av de 968 artiklar som kodats. Det är betydligt oftare än den nästkommande variabeln som är arbetskraftsinvandring i olika former med 7,5 procent, och som i sin tur följs av anhöriginvandring med 6,8 procent.

Därför blir det intressant att titta närmare på rapporteringen om flyktinginvandringen, eftersom det är den allra vanligaste invandringstypen som tidningarna skriver om.

Tabell 2   Flyktinginvandring år/tidning   2010-juni 2015

	Procent	Antal
Aftonbladet	33,0	75
2010	19,6	10
2011	23,8	5
2012	36,3	12

2013	22,7	10
2014	50,9	28
2015	43,5	10
Expressen	29,7	84
2010	28,3	13
2011	23,3	7
2012	13,3	6
2013	14,9	7
2014	41,2	33
2015	51,4	18
Dagens Nyheter	38,7	107
2010	32,6	15
2011	27,3	12
2012	29,4	10
2013	21,7	10
2014	57,9	40
2015	54,0	20
Svenska Dagbladet	28,6	52
2010	27,8	10
2011	25,0	7
2012	10,7	3
2013	29,0	9
2014	31,8	14
2015	60,0	9

Kommentar: Procentsatsen visar hur många procent av samtliga artiklar om invandring uppdelat på år och tidning som skrev om flyktinginvandring. Av tidnings artiklar om invandring det året, innehåller så många flyktinginvandring.

Bland resultaten ovan sticker Dagens Nyheter ut som ett exempel där “överrepresentationen” av artiklar som handlar om asyl- och flyktinginvandring blir särskilt tydlig. Nästan 40 procent av alla artiklar från Dagens Nyheter handlar om asylsökande och flyktingar.

Anhöriginvandring omnämns däremot bara i 12,3 procent av samtliga artiklar från Dagens Nyheter, medan flyktinginvandringen förekommer i 38,7 procent av dem. Även om en lite större del av Dagens Nyheter-artiklarna handlar om flyktinginvandring än bland de andra tidningarna, så är andelen fortfarande stor även bland resterande tidningar.

Om vi tittar närmare på hur årtalen skiljer sig åt så kan vi även se att asyl- och flyktinginvandring var populärast under 2014 och 2015. Vi kan också se att Svenska Dagbladet är den tidning som skrivit minst om flyktingar. Samtidigt fick tidningen den högsta procentsatsen, hela 60 procent, år 2015.

Mediernas verklighet och den faktiska verkligheten

Studiens andra frågeställning handlar om hur väl mediernas rapportering om olika typer av invandring överensstämmer med den faktiska omfattningen av olika typer av invandring till Sverige. När det gäller hur väl mediernas rapportering om olika typer av invandring stämmer överens med faktiska siffror från Migrationsverket, finns det vissa skillnader. Mediernas rapportering stämmer inte helt överens med den faktiska omfattningen av olika typer av invandring till Sverige. Detta kan illustreras genom att vi särskilt tittar på siffrorna som rör flyktinginvandring och anhöriginvandring, där gapet är som störst.

För att kunna jämföra mediernas nyhetsrapportering med den faktiska verkligheten använder vi oss av statistik från Migrationsverket och Statistiska centralbyrån, SCB.

Typer av invandring	Totalt antal 2010-2014
Arbetskraftsinvandring utom EU	89 350

Arbetskraftsinvandring inom EU	95 313
Anhöriginvandring	184 785
Inflyttning av svenskar som bott utomlands	102 192
Flyktinginvandring (inkl. asyl-och flykting samt "andra humanitära skäl")	106 903

Källa: Migrationsverket.se¹ och Statistiskadatabasen.scb.se²

I det här avsnittet kommer vi att jämföra åren 2010 till 2014, eftersom det är den statistik som finns tillgänglig. Det betyder att resultaten för år 2015 inte är inräknat i resonemangen som följer.

Vi kan se att den största gruppen invandrare är anhöriginvandrare, därefter kommer de två typerna av arbetskraftsinvandring och på tredje plats kommer flyktinginvandring.

Den största gruppen invandrare är egentligen människor som söker asyl i Sverige, men eftersom asylsökande inte representerar människor som faktiskt bor och lever i Sverige, kommer vi till stor del att bortse från den gruppen i uppsatsen. Det är runt hälften av alla asylsökande får uppehållstillstånd i Sverige, och därför skulle det ge en skev bild av verkligheten om vi inkluderade hela denna grupp. Antalet presenteras inte i listan just av de skälen.

Om man ser på medias verklighet visar resultaten att flyktinginvandringen nämns betydligt oftare under åren 2010 och 2014. Då innehöll 30,4 procent av artiklarna den typen av invandring. Anhöriginvandringen fanns däremot bara med i 6,1 procent av artiklarna. Arbetskraftsinvandring omnämns ännu mer sällan. Om man räknar både inom och utom EU så förekommer arbetskraftsinvandring i 7,3 procent av artiklarna, medan den i verkligheten

¹ Migrationsverket. 2016. Översikt och statistik från tidigare år. Hämtad 2016-01-07 från:

<http://www.migrationsverket.se/Om-Migrationsverket/Statistik/Oversikter-och-statistik-fran-tidigare-ar.html>

² Statistiska centralbyrån. 2016. Invandringar efter medborgarskapsland, kön och år. Hämtad 2016-01-07 från:

http://www.statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/START_BE_BE0101_BE0101J/ImmiEmiMedb/table/tableViewLayout1/?rxid=f1209ade-cd7b-4573-9fc3-b9ee452ef7e3

står för 31,9 procent av all invandring till Sverige. Av de som invandrar är nästan lika många återvändande svenskar som flyktingar, men i medierna nämns återvändande svenskar endast i 1,1 procent av artiklarna. På denna punkt är alltså skillnaden ganska stor mellan den verklighet som medierna förmedlar och den faktiska verkligheten.

Om vi jämför förekomsten av flyktinginvandring i tidningarna med Migrationsverkets siffror, kan vi tydligt se att den bild som tidningarna förmedlar inte överensstämmer med den faktiska statistiken över olika typer av invandring. Samtliga tidningar skriver betydligt fler artiklar om flyktinginvandring än om anhöriginvandring, trots att anhöriginvandringen är den största gruppen. De andra grupperna har också fått en snedvriden representation i medie verkligheten.

Årsvis visade resultaten att asyl- och flyktinginvandring var populärast för tidningarna att skriva om under 2014, där nästan varannan artikel innehöll asyl- eller flyktinginvandring, närmare bestämt i 46,4 procent. Här följer däremot trenden bland tidningarna den verkliga statistiken. De senaste åren har flyktinginvandringen ökat till Sverige, enligt Migrationsverket. År 2014 kom 35 642 personer till Sverige genom asyl- och flyktinginvandring. Det kan jämföras med medelvärdet mellan åren 2010 och 2013, där siffran låg på 17 815.

Men även om medie verkligheten följer den faktiska statistikens ökning, så representerar år 2014 den verkliga invandringen. Under 2014 var anhöriginvandringen fortfarande större med 42 214 personer, vilket motsvarar 34,6 procent av den totala invandringen det året. Det kan jämföras med att det samma år endast skrevs 6,4 procent om anhöriginvandringen i samtliga tidningar.

Analys

Tidningarna skriver alltså betydligt mer om flyktinginvandring än om någon annan typ av invandring. Det kan tänkas ha betydelse för vad människor får för bild av invandringen. För att återigen nämna gestaltningsteorin så har medier en makt över publiken och deras

uppfattningar om samhället. Genom att vissa nyheter ramas in påverkar det publikens uppfattning kring frågan (Shehata & Strömbäck, 2013). Faktumet att medier i var tredje artikel som handlar om invandring nämner flyktingar kan tänkas ge en bild av att flyktinginvandringen är större än vad den faktiskt är.

Medierna är som sagt begränsade, medan verkligheten inte är det (Hvitfeldt, 1989). Inom journalistiken ser vi att flyktinginvandringen är den vanligaste typen att uppmärksammas och den verkar därför ha lättare att ta sig igenom gatekeepingprocessen än andra typer av invandring.

De årliga SOM-undersökningarna visar att svenskarna anser att invandring är en av de viktigaste samhällsfrågorna (Bergström m.fl., 2015:20). I Novus (2014) opinionsundersökning visar resultatet att svenskar uppfattar invandringen som större än vad den faktiskt är, i synnerhet flyktinginvandringen där nästan 1 av 5 tror att mer än 30.000 människor per år får asyl beviljat i Sverige. Den faktiska statistiken visar att invandringen uppgick till över 35.000 år 2014, men det år undersökningen gjordes var den strax över 17.000.

Att det möjligen kan vara en konsekvens av mediernas rapportering är något vi skulle kunna anta, med hänsyn till tidigare forskning om mediernas gestaltningsmakt (Slothuus, 2007; Entman, 1991) där mediernas rapportering beskrivs ha betydelse för hur människor ser på invandringen till Sverige.

Våra resultat visar att mediernas rapportering kring invandring inte fullt ut speglar den faktiska verkligheten, om resultaten jämförs med statistik från Migrationsverket. Det kan dock tänkas att bilden av hur stor invandringen faktisk är kan presenteras i artiklarna, och att publiken på så sätt får rättvis och korrekt information om verkligheten. Vi ska därför undersöka i vilken utsträckning det finns statistik i artiklarna.

Hur statistik presenteras

Statistik i artiklarna representerar den faktiska verkligheten direkt i medieverkligheten. Därför vill vi se hur frekvent det är, eftersom det är viktigt att journalistiken förmedlar korrekt och tillförlitlig information. Sådan information som människor behöver för att fritt och självständigt kunna ta ställning i samhällsfrågor (Kovach & Rosenstiel, 2007:12)

Tabell 3   **Presenteras statistik över invandringen 2010-juni 2015**

	Procent
Aftonbladet	1,8
Expressen	3,5
Dagens Nyheter	4,7
Svenska Dagbladet	2,2
Totalt	3,2

Kommentar: Procenten baserar sig på de enskilda tidningarnas sammanlagda antal artiklar. Det ser ut enligt följande: Aftonbladet N=227, Expressen N=283, Dagens Nyheter N=276, Svenska Dagbladet N=182.

Statistik finns väldigt sällan med i artiklarna. Sammanlagt visar alla tidningar från januari 2010 till juni 2015 ett resultat på 3,2 procent, vilket betyder att 31 artiklar av 968 innehåller någon form av statistik.

Bland de artiklar som innehåller statistik är det återigen flyktinginvandringen som dominerar. Mer än hälften av det totala antalet artiklar som innehåller någon form av statistik handlar om den typen av invandring. Dock handlar det endast om 17 artiklar, vilket är en mycket låg siffra i jämförelse med det totala antalet som ligger på 968. Efter flyktinginvandring ä

statistik över den totala invandringen vanligast, och därefter en kombination av flera typer av invandring.

Vi kan också se att statistiken oftast presenteras i artiklar, och nästan aldrig i analyser/perspektiv. Huruvida det handlar om brutto- eller nettoinvandring framgår nästan aldrig.

När det kommer till vilka tidningar som innehåller mest statistik så skiljer det sig inte särskilt mycket mellan kvällspress och dagspress. Det förekommer oftast i Dagens Nyheter och Expressen, medan det i Aftonbladet och Svenska Dagbladet bara funnits med några få gånger. Statistik över den största gruppen invandrare (anhöriga) nämns endast en gång, av Expressen, och inte någon gång av de andra tidningarna. Detta gäller samtliga år som undersöks.

Analys

Här kan vi återigen se att flyktinginvandring är den mest omskrivna typen av invandring. Det är också väntat med tanke på tidigare resultat som visat att flyktinginvandringen är den vanligaste typen som förekommer i artiklarna. Dock utgör det endast 1,8 procent av det totala antalet artiklar. Eftersom statistiken utgör en så pass liten del av alla artiklar kan vi anta att den inte bidrar till att ge en bra bild över hur många som kommit som flyktingar eller sökt asyl i Sverige. Ett möjligt scenario är att eftersom statistiken är så pass liten, medan rapporteringen om asylinvandring är omfattande, får inte publiken en realistisk bild av hur det faktiskt ser ut i Sverige. Enligt Migrationsverket så bestod flyktinginvandringen mellan 2010 och 2014 av totalt 106 903 personer. Det kan jämföras med 184 785 anhöriginvandrare, som var den största gruppen.

Något att ha i åtanke är att den statistik som handlar om flyktingar även täcker in asylsökande. Det betyder att statistiken ibland handlar om antalet asylsökande, vilket är en betydligt högre siffra än antalet flyktingar som faktiskt får asyl beviljat i Sverige. Antalet asylsökande och antalet som får uppehållstillstånd är två olika saker och är därför viktigt att

skilja på. Det här är något som kan tänkas ge en missvisande bild, om än något liten, med tanke på hur lite statistik artiklarna faktiskt innehåller.

Eftersom statistiken är så liten i jämförelse med hur mycket det skrivs om ämnet, kan vi anta att svenskarna inte får en rättvis bild av hur stor flyktinginvandringen är, åtminstone inte genom statistik i nyhetsrapporteringen.

Invandring som ett problem

Det går alltså att konstatera att flyktinginvandringen är den vanligaste typen av invandring i nyhetsrapporteringen, och att statistik sällan förekommer för att visa hur den faktiska verkligheten ser ut. Nästa steg är att titta på hur dessa artiklar gestaltas. Vi börjar med vår frågeställning om i vilken utsträckning gestaltas invandring som ett problem för Sverige.

Tidigare i uppsatsen visade studier att invandring ofta förknippade med problem (Hultén, 2006; Cheng m.fl., 2010). Enligt gestaltningsteorin har även inramningen av nyheterna en betydande inverkan på människors attityder och uppfattningar (Strömbäck & Shehata, 2013). Vi ska nu se över hur ofta invandring gestaltas som ett problem i svenska rikstäckande tidningar, och vilka typer av gestaltningar som är vanligast.

De utvalda variablerna som representerar problemen i undersökningen täcker upp frågor som diskuteras både inom politiken och bland allmänheten. Variabler som exempelvis invandringens kostnader samt invandring och kriminalitet är även något som förekommer i medierna, med olika vinklar. Det är svårt att begränsa sig i en sådan här typ av undersökning, men också nödvändigt för att den ska gå att genomföra och resultera i ett hanterbart material. De valda variablerna är breda, och täcker upp ämnen och områden som ekonomi, kriminalitet, kultur och social sammanhållning. Det är viktiga beståndsdelar i samhället, och är därför både viktiga och intressanta att undersöka. Sedan finns det återigen många tänkbara variabler att undersöka, men i denna undersökning har vi fått en variation och bredd utifrån det antal variabler som vi hade att arbeta med. Samma resonemang gäller övriga variabler i denna undersökning.

Tabell 4   **Gestaltas invandring som ett problem**   **2010-juni 2015**

	Procent
Försvagar Sverige ekonomiskt	7,1
Bidrar till kriminalitet	8,6
Tar jobben från infödda	0,7
Försvagar den sociala sammanhållningen	20,5
Hotar svensk kultur	1,2
Totalt	38,1

Kommentar: Flera gestaltningar av invandring kan förekomma i samma artikel. Att en gestaltning nämns i en artikel betyder det inte att det utgör en egen artikel, eller utesluter någon annan. Procenten baserar sig på det totala antalet artiklar N=968.

När det kommer till gestaltningar av problem så visar resultatet för samtliga tidningar att det allra vanligaste är att artiklar gestaltar invandring som om det försvagar social sammanhållning. Den näst vanligaste gestaltningen är artiklar som framställer invandring som om det bidrar till ökad kriminalitet. Rangordningen på vanligaste gestaltningarna ser alltså ut så här:

1. Invandring försvagar social sammanhållning
2. Invandring bidrar till kriminalitet
3. Invandring försvagar ekonomiskt

Denna rangordning gäller samtliga artiklar utom Dagens Nyheter, där kompetensförsörjning (2) och stärker ekonomiskt (3) är de två vanligaste gestaltningstyperna efter social sammanhållning (1). Det är alltså en ganska markant skillnad mellan hur Dagens Nyheter och

de tre andra tidningarna gestaltar invandring. Ett mönster man ändå kan se utifrån de tre vanligaste gestaltningarna är att samtliga variabler är negativa, och att det samlade intrycket därmed förmedlar en negativ bild av invandring.

Den sociala sammahållningen gestaltas övervägande mycket. Årsvis är gestaltningen relativt jämnt fördelad mellan åren, men vanligast var det år 2011, då var fjärde artikel om invandring gestaltades som om det försvagar den sociala sammanhållningen i Sverige.

Att kriminalitet hamnar på andraplats beror till stor del på åren 2010 och 2015. Vanligast var det 2010, sedan gick trenden ner och invandringen gestaltades inte som att det bidrar till kriminalitet i någon större utsträckning, fram till 2015 då det blev nästan lika vanligt som det var 2010 igen.

Majoriteten av artiklarna förmedlar en bild av invandring som ett problem. Det är något som man kan förvänta sig gör avtryck på läsarna. Eftersom alla tidningar har social sammanhållning som den vanligaste gestaltningen, kan vi alltså se en tydlig gemensam faktor, både för dagspress och kvällspress. Den vanligaste bilden som förmedlas är överhängande negativ. Det gäller även om man gör skillnad på analyser och nyhetsartiklar.

Analys

Att invandring gestaltas som ett problem i en så pass stor utsträckning borde rimligtvis ha någon typ av inverkan på publiken. Det finns flera exempel på studier som undersökt medieeffekter och mediernas påverkan på människors åsikter. Om majoriteten av de artiklar som skrivs om invandring framställer invandring som någonting negativt, och som ett problem, så kan man ställa sig frågan vad effekten av detta blir.

Här återgår vi än en gång till gestaltningsteorin, som vi bekantat oss med tidigare. Enligt forskning (Nelson m.fl., 1997) så tar medier ställning till vad som exempelvis är en orsak till ett problem genom att rama in nyheten på olika sätt. Att skriva om en nyhet eller ett ämne, i det här fallet invandring, på ett visst sätt kan göra att ämnet framställs som ett problem. I den

här undersökningen kan vi tydligt se att den negativa gestaltningen, där invandring är ett problem, är vanligare än den positiva. Med tanke på gestaltningsteorin och mediernas påverkan på opinionen (Strömbäck & Shehata, 2013), kan man med en viss säkerhet tro att den negativa gestaltningen av invandring bidrar till att allmänheten får en mer negativ inställning mot invandring.

Vi kan se likheter med vad Hultén (2006) undersökte i sin studie, där etniska minoriteter ofta framställs som problem, och där kriminalitet är ett exempel på något som ofta förekommer i samband med minoriteter. Detta är något vi kunnat se även i vår studie, eftersom kriminalitet var den näst vanligaste gestaltningen av samtliga gestaltningstyper. Hur väl detta överensstämmer med verkligheten, exempelvis i form av brottsstatistik, ligger utanför ramen för denna uppsats. Det vi däremot kan anta, utifrån det vi redan vet om gestaltning och mediernas påverkan på opinionen, är att det kan bidra till att människor får en bild av att invandring leder till ökad kriminalitet.

En annan likhet vi kan se är mellan dessa resultat och de resultat som Benson (2013) fick fram i studien "Shaping Immigration News", som vi bekantade oss med i teorikapitlet. I studien rapporterade olika tidningar ofta om en oro över att invandrare exempelvis skulle hota välfärden, men också att invandringen försvagade de sociala förhållandena. Sådana gestaltningar kan i sin tur leda till ökad rasism, menar Benson. Att invandring försvagar social sammanhållning var den starkaste gestaltningen i även vår undersökning.

Slutligen kan vi säga, när det handlar om att invandring gestaltas som ett problem, att den bild som medierna förmedlar är överhängande negativ. Detta kan uppenbarligen vara problematiskt eftersom medierna, om än omedvetet, på så sätt kan bidra till en negativ opinion kring invandring.

Invandring som en tillgång

I vår fjärde frågeställning vill vi undersöka i vilken utsträckning invandring gestaltas som en tillgång för Sverige. Resultaten visar att de positiva gestaltningarna förekommer i mindre

utsträckning än problemen. Andelen artiklar som innehåller gestaltningar där invandring framställs som en tillgång är 16,3 procent, mindre än hälften så mycket som problemgestaltningarna.

Variablerna som får representera invandring som en tillgång i studien är sex stycken, till skillnad från problemvariablerna där antalet är fem. Dessa variabler ger en bra bredd och information eftersom de bland annat förekommit i tidigare forskning och studier. Det gör att resultaten blir lättare att jämföra med tidigare forskning inom området.

De är också ofta aktuella i samhällsdebatten, och ligger särskilt rätt i tiden med tanke på hur debatten och uppmärksamheten i medier sett ut det senaste året kring invandring, och kanske i synnerhet flyktinginvandring.

Tabell 5 **Gestaltas invandring som en tillgång** **2010-juni 2015**

Stärker Sverige ekonomiskt	3,9
Berikar svensk kultur	1,9
Bidrar till kompetensförsörjningen	6,2
Bidrar till företagande	1,8
Bidrar till utrikeshandel	0,4
Minskar de demografiska utmaningarna	2,3
<hr/>	
Totalt	16,3

Kommentar: Flera gestaltningar av invandring kan förekomma i samma artikel. Att en gestaltning nämns i en artikel betyder det inte att det utgör en egen artikel, eller utesluter någon annan. Procenten baserar sig på det totala antalet artiklar N=968.

Om vi tittar på den vanligast förekommande positiva gestaltningen så är det att invandring bidrar till ökad kompetensförsörjning. Hos alla tidningar, förutom Svenska Dagbladet där gestaltningen att invandring berikar kultur är vanligast, hamnar kompetensförsörjning högst upp på listan över de positiva variablerna. Bilden av att invandring fyller luckor och behövs på den svenska arbetsmarknaden är alltså den vanligaste bilden bland tidningarna.

Tittar vi närmare på just kompetensförsörjningen så var det den vanligaste variabeln att skriva om 2015. Åren innan dess uppgår knappt till hälften av andelen som gestaltades 2015.

Den variabel som förekom minst var att invandring gestaltas som om det bidrar till utrikeshandel. Den förekommer endast fyra gånger i de 968 kodade artiklarna. Av de fyra tidningarna skriver inte Aftonbladet och Svenska Dagbladet om gestaltningen någon gång i artiklarna.

När det gäller att gestalta invandring som en tillgång så särskiljer sig Dagens Nyheter från de andra tidningarna. Dagens Nyheter är ensam om att ha två "positiva" variabler på topp tre under rangordningen av vanligast förekommande gestaltningar. I Dagens Nyheter-artiklarna är de två vanligast förekommande gestaltningarna, förutom att invandring försvagar social sammanhållning, att invandring bidrar till kompetensförsörjningen och att den stärker ekonomin.

För att göra en jämförelse så gestaltas invandring som om den försvagar ekonomin i mycket större utsträckning än att den stärker ekonomiskt. Av alla artiklar gestaltar 3,9 procent invandringen som något som stärker ekonomin, medan 7,1 procent av artiklarna gestaltar invandring som något som försvagar ekonomin. Nästan dubbelt så många artiklar gestaltar alltså invandring som någonting som har en negativ inverkan på landets ekonomi.

Det kan också vara relevant att se närmare på hur rapporteringen skiljer sig mellan de olika åren, eftersom medierna skiftade mycket i hur de rapporterade om ekonomin mellan 2014 och 2015. År 2014 gestaltade ungefär 11,7 procent av artiklarna invandring som en kostnad. Samma år var det ungefär 1,6 procent som framställde invandringen som om den stärker

Sveriges ekonomi. Första halvåret under 2015 visar istället en stor skiftning där 10,9 procent av artiklarna gestaltade invandring som att det stärker den svenska ekonomin. Andelen artiklar som gestaltade invandringen som försvagande hade då gått ner till 5,4 procent. Här ser vi en markant ändring i mediernas gestaltning av ekonomin.

En likande jämförelse kan göras med hur kultur gestaltas. Få artiklar gestaltar invandring som om den berikar svensk kultur och svenska traditioner, endast 1,9 procent. Det är dock inte heller många artiklar som gestaltar invandring som något som hotar svensk kultur och svenska traditioner i vår undersökning, där siffran ligger på 1,2 procent. Artiklar som gestaltar invandringens påverkan på kultur som positivt eller negativt var få i vårt urval. Detta kan bero på att vi i vårt urval har uteslutit alla kulturdelar, där man kan tänka sig att den här typen av artiklar naturligt hamnar. Med hänsyn till de siffror som finns så kan man säga att det finns en ytterst liten majoritet av artiklarna som gestaltar invandring som att den berikar svensk kultur.

Analys

Vi kan tydligt se att det inte är lika vanligt att invandring gestaltas som en tillgång som ett problem. Men om det gör det, handlar det främst om att invandring bidrar till kompetensförsörjningen och att den stärker Sverige ekonomiskt.

Vad det här beror på går att spekulera i. En av Galtung och Ruges (1965) nyhetskriterier handlar om att nyheter som är negativa har lättare att ta sig in i nyhetsflödet. Även konflikter, vilket kan kopplas till problem i den sociala sammanhållningen eller ökad kriminalitet, är något som visat sig värderas högre. Eftersom mediernas format är begränsat måste journalister välja ut vilka händelser från verkligheten som ska hamna i urvalet. Positiva nyheter som gestaltas invandring som en tillgång verkar i det här fallet mer sällan hamna i nyhetsurvalet.

Eftersom medieverkligheten (Strömbäck, 2014:131) kan vara mer verklig än den faktiska verkligheten, kan publikens antas få intrycket att invandring också sällan är en tillgång. Som

vi tidigare konstaterat så gestaltas invandring som ett problem mer än dubbelt så ofta som den gestaltas som en tillgång, vilket kan tänkas ge en bild av att invandring leder till mer problem än hjälp för Sverige.

Medier har en informationsuppgift som bland annat i Pressutredningen -94 beskrivs som “uppgiften att förse medborgarna med en sådan information att de fritt och självständigt kan ta ställning i samhällsfrågor”. Om dessa gestaltningar ger en rättvis bild av hur situationen ser ut i Sverige återstår att studera.

Avslutningsvis kan vi konstatera att gestaltningarna som de fyra rikstäckande tidningarna tillsammans förmedlar oftare ger en bild av invandring som ett problem än en tillgång.

Hur tidningarna skiljer sig åt

Den femte och sista frågeställningen handlar om ifall det finns några skillnader mellan hur de olika tidningarna rapporterar om och gestaltar invandringen till Sverige. Vi har under kapitlets gång tagit upp skillnader mellan tidningarna successivt. Men för att få en samlad bild sammanfattar vi kort hur det sett ut.

Det vi kunde se tydligt var att det inte fanns någon större skillnad när det gäller vilka typer av invandring de olika tidningarna skriver om. Något som däremot skiljer sig åt mellan de olika tidningarna är asyl- och flyktinginvandring samt anhöringinvandring.

Dagens Nyheter är den tidning som skrivit mest om asylinvandring, där 38,7 procent av artiklarna handlar om asyl- och flyktinginvandring. Men skillnaden mellan Dagens Nyheter och de övriga tidningarna är liten, och därför går det inte att dra några slutsatser utifrån det. När det gäller Aftonbladets artiklar handlar 33 procent om flyktinginvandring, för Expressen var siffran 29 procent och för Svenska Dagbladet var det 28,5 procent. Skillnaderna mellan de olika tidningarna är ganska marginell, och därför är det svårt att dra några slutsatser om rapporteringen kring asyl- och flyktinginvandringen bland de siffror vi fått fram.

Även anhöriginvandringen är det Dagens Nyheter som skrivit flest artiklar om, där 12,3 procent av artiklarna handlar om just anhöriginvandring. Det är mer än dubbelt så mycket om man jämför med de andra tidningarna där siffrorna såg ut så här: Aftonbladet 3 procent, Expressen 5,3 procent och Svenska Dagbladet 5,4 procent.

Här kan vi dock se en tydlig skillnad mellan dagspress och kvällspress. Dagspressen skriver mer än dubbelt så mycket om anhöriginvandring i jämförelse med kvällspressen. Vad kvällspressen istället skriver om borde vara invandring där typen inte nämns, eftersom det i de andra kategorierna nästan inte skiljer sig något. Kvällstidningarna är, utifrån våra resultat, alltså sämre på att ange vilken typ av invandring det handlar om.

Notera även här det som tidigare redovisats i tabellerna. Att 12,3 procent av Dagens Nyheter artiklar handlar om anhöriginvandring och 38,7 procent handlar om flyktinginvandringen, betyder inte att det ena står fritt från den andra. En artikel kan innehålla mer än en typ av invandring, vilket betyder att de artiklar som handlade om flyktingar också skulle kunna innehålla anhöriginvandring.

Det var alltså vilka typer av invandring som tidningarna skriver om. När det kommer till att gestalta invandringen var det även här Dagens Nyheter som skiljde sig från de andra tidningarna. Tidningen skrev mer om kompetensförsörjning och hur invandringen stärker Sverige ekonomiskt än de andra medierna.

Att invandring försvagar Sverige ekonomiskt är en gestaltningstyp som förekom oftare i kvällspressen än dagstidningarna. Det beror på att Svenska Dagbladet skrivit mindre om det än de andra tre tidningarna.

Vi har inte funnit några större skillnader mellan kvällstidningarna och dagstidningarna. De skillnader som finns mellan de olika tidningarnas är så pass små och marginella att det inte går att säga att det finns några direkta skillnader i nyhetsrapporteringen. Det finns däremot en stor likhet i gestaltningen av invandring hos alla tidningar. Hos samtliga tidningar är en negativ gestaltningstyp den mest förekommande, att invandring försvagar social sammanhållning och skapar segregation mellan olika grupper. I alla tidningar förutom

Dagens Nyheter gestaltas invandring ofta som att det bidrar till ökad kriminalitet och innebär en belastning för svensk ekonomi.

För att sammanfatta det totala resultatet i detta kapitel, ser vi en viss skillnad mellan den verklighet som de undersökta tidningsmedierna förmedlar och den faktiska verkligheten som representeras i form av statistik från Migrationsverket. Här kan man konstatera att det i viss mån finns problem, eftersom det är viktigt att avståndet mellan nyheterna och verkligheten inte är för stort. Den journalistiska nyhetsrapporteringen ska ge en rättvis bild av verkligheten, och när skillnaderna blir så pass stora som det i vissa fall visat sig bland våra resultat, kan man anta att ha betydelse för samhället och människorna i det.

Slutsatser och diskussion

Slutsatser

Syftet med den här uppsatsen är att se hur gestaltningen av invandringen ser ut under tidsperioden januari 2010 till juni 2015. Genom innehållsanalysen har vi fått svar på våra frågeställningar och det vi kan konstatera är att medierna inte ger en rättvis bild av invandringen i Sverige. Resultaten visar att flyktinginvandringen överlägset är mest omskriven, trots att anhöriginvandringen i verkligheten är den största gruppen invandrare. Resultaten visar också att medierna i större utsträckning gestaltar invandring som ett problem än en tillgång. När det kommer till skillnader mellan de fyra rikstäckande tidningarna så skiljer de sig inte mycket åt, utan är ofta väldigt lika när det kommer till vilka typer av invandring de skriver om och hur invandringen gestaltas.

För att lyfta studien från den empiriska nivån till den teoretiska, kan vi dra många slutsatser utifrån de studier och forskning uppsatsen innehåller. Exempelvis är uppsatsen jämförbar med Strömbäcks rapport "I nationens intresse - en översikt av hur invandring bidrar till Sverige" (2015b). Vi har inte undersökt hur väl gestaltningarna stämmer överens med verkligheten, men när det kommer till hur ekonomin gestaltas är våra resultat intressanta att i korthet jämföra med resultaten i rapporten, eftersom det finns en del skillnader.

I rapporten står det att invandring bidrar till att stärka Sverige ekonomiskt, och att det långsiktigt bör ses som en investering snarare än en kostnad. Här finns en tydlig skillnad mellan den bild av kostnaderna för invandring som forskningen visar på, och den som medierna förmedlar. Den samlade bilden från forskningsvärlden är att invandring stärker ekonomisk tillväxt. Ändå är det vanligare att tidningarna gestaltar invandring som om den försvagar ekonomisk tillväxt, snarare än stärker.

Vi kan också se att vår uppsats innehåller många likheter med andra studier inom området, som Hultén (2006), Yusof m.fl. (2013) och Benson (2013) som alla likt oss kunnat se resultat där invandring gestaltas som ett problem, framförallt genom att den försvagar social sammanhållning.

Vad svaren på frågeställningarna beror på är något för en framtida studie att undersöka. Det vi kan göra är att anta och dra slutsatser. Basert på vår teoretiska utgångspunkt i gestaltningsteorin, tror vi att mediernas sätt att rapportera om invandring har en betydande roll för vad människor tycker och tror om invandringen till Sverige.

Slutdiskussion

Under studiens gång har en del tankar kring hur en framtida studie skulle kunna utvecklas uppstått. Det mesta handlar om att lägga till variabler för att få en ännu mer täckande kodning. Något som man kan problematisera kring är bilden av invandring som medierna förmedlar. Vi kan i våra resultat tydligt se att majoriteten av artiklarna gestaltar invandring som någonting negativt. Frågan är vad medierna förmedlar till läsarna när den vanligaste gestaltningen är att invandring försvagar den sociala sammanhållningen och bidrar till ökad splittring och segregation mellan olika grupper, samt att gestaltningen följs av framställningen av att invandringen bidrar till kriminalitet

Det i sin tur kan man anta skapar ett tydligt "vi och dom"-tänk. Att nyhetskonsumtionen på så sätt kan göra att människor får en bild av invandring som någonting tydligt negativt kan vara

problematiskt på många sätt. Man kan tänka sig att detta är något som i ett tänkbart scenario skulle kunna bidra till en sämre integration och ökade klyftor i samhället, när det gäller exempelvis social tillit och integration. Det kan vara både intressant och nyttigt för framtida forskning att studera mer om dessa konsekvenser, och applicera gestaltningsteorin ytterligare en gång för att dra verkliga orsakssamband. Hur stor blir effekten av dessa gestaltningar och vad får det för olika konsekvenser. Vad gör det för påverkan på samhället och medborgarna egentligen?

Vi har också genom uppsatsens gång sett hur våra variabler skulle kunna utvecklas. Något som varit återkommande i artiklarna vi kodat är en "gemenskapskänsla", som inte täcks in av våra befintliga variabler. I fler artiklar belyses exempel där den genomsnittlige läsaren troligtvis känner värme och medmänsklighet för invandrare och människor på flykt. Det kan handla om att invandrare gestaltas som snälla och generösa medmänniskor, ambitiösa studenter eller arbetare, engagerade medborgare och som personer som bidrar med mycket till Sverige som land eller den ort de är bosatta i. I många fall finns det en starkt gestaltning av att invandrare berikar Sverige som land och i flera fall har en otrolig tacksamhet uttryckts. Det finns flera fall där invandrare berättar att de längtar att bidra till samhället, och exempelvis få jobb och betala skatt, men som inte passar in på någon av de variabler vi använt i den här studien. Det skulle kunna vara en variabel som alltså berör om invandring gestaltas som att det sociala förhållandet stärks.

En annan variabel är om invandring gestaltas som att det kommer för mycket invandrare till Sverige. Eftersom det förekommer diskussioner i artiklarna om Sverige klarar av den mängden som invandrar. Den frågan kommer ibland upp utan att diskutera hur det kan försvaga ekonomiskt eller påverka de sociala förhållandena, som det annars kan tänkas relatera till i våra befintliga variabler.

Variabeln "gestaltas invandring som att det försvagar den sociala sammanhållningen i Sverige?" är en bred variabel. Det är också den variabel som förekom flest gånger i artiklarna under kodningen. Det kan därför vara värt att fundera över att bryta ner variabeln i mindre delar inför en framtida studie, just för att få en noggrannare bild av hur invandringen

försvagar den sociala sammanhållningen på för olika sätt. Förslagsvis bryta ut hur ofta invandring gestaltas som att det bidrar till segregation och om invandringen gestaltas som att bidrar till att skapa konflikter mellan grupper.

För en framtida studie tycker vi att dessa variabler kan vara relevanta att ha med. Men den bild vi fått av hur de utvalda tidningarna gestaltar invandring bedömer vi som representativ och saklig för våra frågeställningar och syfte. Undersökningen är ett fall av svenska riksmidiers rapportering av invandring i Sverige och kan generaliseras till en större population än urvalet, och på så sätt ge en bild av svenska riksmidiers gestaltning av invandring. Genom att utföra studien, och jämfört resultaten med hur den faktiska verkligheten av invandring ser ut, har vi nu fyllt den lucka som funnits inom forskningsområdet.

Referenser

- Barmark, M. & Djurfeldt, G. (2015). *Statistik verktygslåda 0 - att förstå och förändra världen med siffror*. Lund: Studentlitteratur
- Benson, R. (2013). *Shaping Immigration News: a French-American Comparison*. New York: Cambridge University Press
- Bergström, A; Johansson, B; Oscarsson, H & Oskarson, M (2015). Fragment. I Annika Bergström, Bengt Johansson, Henrik Oscarsson & Maria Oskarson (red) *Fragment*. Göteborgs universitet: SOM-institutet, s. 11-34
- Brune, Y. (2004). *Nyheter från gränsen. Tre studier i journalistik om "invandrare", flyktingar och rasistiskt våld*. Göteborg: JMG/Göteborgs universitet.
- Cheng, L.; Igartua, J. J.; Palacios, E.; Acosta, T. & Palito, S. (2014). Framing Immigration News in Spanish Regional Press. *International Migration*. Vol.52(6), pp. 197-215
- D'Angelo, P. & Kuypers, J. A. (2010). *Doing News Framing Analysis: Empirical and Theoretical Perspectives*. New York: Routledge.
- De Vreese, C. H. (2003). *Framing Europe*. Amsterdam: Aksant
- Entman, R. M. (1993). Framing: Toward Clarification of a Fragmented Paradigm. *Journal of Communication*. Vol.43(4), pp. 51-58
- Entman, R. M. (1991). Framing US coverage of the international news: contrast in narratives of the KAL and Iran air incidents, *Journal of communication*. Vol. 41(4), pp. 6-27

- Esaiasson, P.; Gilljam, M.; Oscarsson, H.; & Wängnerud, L. (2012). *Metodpraktikan: Konsten att studera samhälle, individ och marknad*. Stockholm: Norstedts juridik
- Galtung, J. & Ruge, M. H. (1965). The Structure of Foreign News. *Journal of Peace Research*. Vol.2(1), pp. 64-91
- Horsti, K. (2008). Overview of Nordic Media Research on Immigration and Ethnic Relations. From Text Analysis to the Study of Production, Use and Reception. *Nordicom Review* Vol.29(2), pp.275-293.
- Hultén, G. (2006). *Främmande sidor. Främlingskap och nationell gemenskap i fyra svenska dagstidningar efter 1945*. Stockholm: JMG, Stockholms universitet.
- Hvitfelt, H. (1989). *Nyheterna och verkligheten: byggstenar till en teori*. (Rapport 1989:1). Göteborg: Journalisthögskolan, Göteborgs universitet
- Iyengar, S. (1991). *Is Anyone Responsible? How Television Frames Political Issues*. Chicago: University Press of Chicago
- Kovach, B. & Rosenstiel, T. (2007). *The Elements of Journalism: what newspeople should know and the public expect*. New York: Three Rivers Press CA
- Löwander, B. (1997). *Rasism och antirasism på dagordningen. Studier av televisionens nyhetsrapportering i början av 1990-talet*. Umeå: Sociologiska institutionen, Umeå universitet.
- McManus, J. H. (1994). *Market driven journalism: let the citizen beware*. Thousand Oaks: SAGE Publications
- McCombs, M. & Shaw, D. (1972). The Agenda-setting Function of the Mass Media, *Public Opinion Quarterly*. Vol.36, pp. 176-187.

- McQuail, D. (2010). *McQuail's Mass Communication, 6 ed. Theory*. London: Sage
- Nelson, T.E.; Clawson, R.A. & Oxley Z.M. (1997). Media framing of civil Liberties Conflict and Its Effect on Tolerance. *American Political Science Review*. Vol.91(3), pp. 567-583
- Novus. (2014). *Attityd och kunskap om invandring*. Fores. Hämtad 2016-01-07: (http://fores.se/wp-content/uploads/2014/12/FINAL-Novus_Fores_Migration_Presentation-20141218-16.12.pdf)
- Nydén, M. (1998). *Kris i massupplaga*. Uppsala: Almqvist & Wiksell.
- Shehata, A. (2012). Medierna och makten över publiken. I Nord, Lars & Strömbäck, Jesper (red) *Medierna och demokratin*. Lund: Studentlitteratur, s. 317-344
- Shehata, A. & Strömbäck, J. (2013). Medieeffekter under svenska valrörelser. I Strömbäck, Jesper & Nord, Lars (red.), *Kampen om opinionen. Politisk kommunikation under svenska valrörelser*. Stockholm: SNS Förlag, s. 239-269.
- Shehata, A. & Strömbäck, J. (2014). Mediation of Political Realities: Media as Crucial Sources of Information. I Frank Esser & Jesper Strömbäck (red.) *Mediatization of Politics. Understanding the Transformation of Western Democracies*, Basingstoke: Palgrave Macmillan, s. 93-113
- Shoemaker, P. J. & Vos, T. P. (2009). *Gatekeeping Theory*. New York: Routledge
- Slothuus, R. (2007). Framing Deservingness to Win Support for the Welfare State Retrenchment. *Scandinavian Political Studies*. Vol.30(3), pp. 323-344
- SOU 1995:37. Vårt dagliga blad - stöd till svensk dagspress. Stockholm: Fritzes.
- Spelregler för press, tv och radio*. Mars 2010. Stockholm: Pressens samarbetsnämnd

Strömbäck, J. (2012). Journalistiken och publiken. I Nord, Lars & Strömbäck, Jesper (red) *Medierna och demokratin*. Lund: Studentlitteratur, s. 263-290

Strömbäck, J. (2013). Den medialiserade valrörelsejournalistiken. I Strömbäck, Jesper & Nord, Lars (red.), *Kampen om opinionen. Politisk kommunikation under svenska valrörelser*. Stockholm: SNS Förlag, s. 119-149

Strömbäck, J. (2014). *Makt, medier och samhälle*. Lund: Studentlitteratur

Strömbäck, J. (2015a). Journalistikens nyhetsurval och nyhetsvärderingar. I Karlsson, Michael, Strömbäck, Jesper (red). *Hanbok i journalistikforskning*. Lund: Studentlitteratur, s. 151-168

Strömbäck, J. (2015b). *I nationens intresse - en översikt av hur invandring bidrar till Sverige*. Stockholm: Reforminstitutet.

Strömbäck, J.; Karlsson, M. & Hopmann, D. N. (2012). Determinants of News Content. Comparing Journalists' Perceptions of the Normative and Actual Impact of Different Event Properties When Deciding What's News. *Journalism Studies*. Vol.13(5-6), pp. 718-728

Van Grop, B. (2005). What is the frame? Victims and intruders in the Belgian press coverage of the asylum issue. *European Journal of Communication*. Vol.20(4), pp. 484-507

Yusof, S. H.; Hassan, F.; Hassan S. & Osman, M. N. (2013). The Framing of International Media of Islam and Terrorism. *European Scientific Journal*. Vol.9(8), pp. 104-118

Bilagor

Bilaga 1. Kodschema

Kodschema – Gestaltningen av invandringen till Sverige

1. Medium

---

2. Kod

---

3. Rubrik

---

4. År

---

5. Journalistisk genre

1 Nyhetsartikel
2 Analys/perspektiv/motsvarande

6. Handlar artikeln om flyktinginvandring?

1 Ja
2 Nej

7. Handlar artikeln om anhöriginvandring?

1 Ja
2 Nej

8. Handlar artikeln om arbetskraftsinvandring inom EU?

1 Ja
2 Nej

9. Handlar artikeln om arbetskraftsinvandring utom EU?

1 Ja

			2	Nej
10. Handlar artikeln om återvändande svenskar?	1	Ja		
			2	Nej
11. Nämnas invandring utan att typen av invandring framgår?	1	Ja		
			2	Nej
12. Nämnas någon statistik över hur stor invandringen är?	1	Ja		
			2	Nej
13. Framgår det vilken typ av invandring statistiken syftar på?			1	Ja,
flyktinginvandring				
anhöriginvandring			2	Ja,
arbetskraftsinvandring inom EU			3	Ja,
arbetskraftsinvandring utom EU			4	Ja,
återvändande svenskar			5	Ja,
kombination av invandring			6	Ja,
total invandring			7	Ja,
			8	Nej
14. Framgår det om statistik syftar på brutto- eller nettoinvandring?	1	Ja, bruttoinvandring		
	2	Ja, nettoinvandring		
			3	Nej
15. Gestaltas invandring som om den försvagar Sverige ekonomiskt?	1	Ja		
			2	Nej
16. Gestaltas invandring som om den bidrar till kriminalitet?	1	Ja		
			2	Nej
17. Gestaltas invandring som om invandrare tar jobben från infödda?	1	Ja		
			2	Nej

18. Gestaltas invandring som om den försvagar social sammanhållning?	1	Ja	2	Nej
19. Gestaltas invandring som om den hotar svensk kultur?	1	Ja	2	Nej
20. Gestaltas invandring som om den stärker Sverige ekonomiskt?	1	Ja	2	Nej
21. Gestaltas invandring som om den berikar svensk kultur?	1	Ja	2	Nej
22. Gestaltas invandring som om den bidrar till kompetensförsörjningen?	1	Ja	2	Nej
23. Gestaltas invandring som om den bidrar till företagande?	1	Ja	2	Nej
24. Gestaltas invandring som om den bidrar till utrikeshandel?	1	Ja	2	Nej
25. Gestaltas invandring som om den bidrar till att minska de demografiska utmaningarna?			1	Ja
			2	Nej
26. Handlar artikeln om arbetskraftsinvandring utan att det nämn inom eller utom EU?			1	Ja
			2	Nej

Bilaga 2. Kodinstruktioner

Kodinstruktioner – Gestaltningen av invandringen till Sverige

1. Medium

Varje medium tilldelas ett eget nummer, enligt följande system: 1=Aftonbladet, 2=Expressen, 3=Dagens Nyheter, 4=Svenska Dagbladet.

2. Kod

Varje artikel ges ett eget kodnummer, löpande efter den systematik som framgår nedan:

1000-- Aftonbladet

2000-- Expressen

3000-- Dagens Nyheter

4000-- Svenska Dagbladet

3. Rubrik

Skriv ner rubrik på nyheten. Om rubrik saknas, skriv kort sammanfattning. Syftet är att kunna identifiera nyheten, så rubriken och sammanfattningen måste inte vara exakt.

4. År

Skriv ner det år artikeln publicerades.

5. Journalistisk genre

Frågan ska besvaras med 1=Nyhetsartikel eller 2=Analys/perspektiv/motsvarande. Avgörande vid kodningen är mediets egen vinjettering. Med nyhetsartikel avses samtliga artiklar som är placerade på nyhetsplats och som inte har någon vinjettering som signalerar till läsaren att artikeln ifråga inte är en nyhetsartikel. Med Analys/perspektiv/motsvarande avses artiklar som explicit i vinjett anger för läsaren att artikeln innehåller en analys eller motsvarande som ej är en nyhetsartikel. I tveksamma fall ska avgörandet göras utifrån läsarens möjligheter att avgöra om artikeln utgör en analys eller motsvarande, eller en nyhetsartikel.

6. Handlar artikeln om flyktinginvandring?

Frågan ska besvaras med 1=Ja eller 2=Nej. Frågan ska besvaras med Ja om artikeln använder formuleringar och ord som flyktinginvandring, asylinvandring, invandring av flyktingar, invandring av asylsökande eller liknande, eller om artikeln handlar om enskilda personer och det explicit framgår att de har kommit till Sverige som flyktingar eller asylsökande. I annat fall ska frågan besvaras med Nej.

7. Handlar artikeln om anhöriginvandring?

Frågan ska besvaras med 1=Ja eller 2=Nej. Frågan ska besvaras med Ja om artikeln använder formuleringar och ord som anhöriginvandrare, invandring av anhöriga, invandring i nära relationer, anknytningsinvandring eller liknande, eller om artikeln handlar om enskilda personer och det explicit framgår att de har kommit till Sverige som anhöriga till personer med uppehållstillstånd i eller som är medborgare i Sverige. I annat fall ska frågan besvaras med Nej.

8. Handlar artikeln om arbetskraftsinvandring inom EU?

Frågan ska besvaras med 1=Ja eller 2=Nej. Frågan ska besvaras med Ja om artikeln använder formuleringar och ord som arbetskraftsinvandring, invandring av arbetskraft, arbetskraftsinvandrare eller liknande, eller om artikeln handlar om enskilda personer och det explicit framgår att de har kommit till Sverige som för att arbeta, under förutsättning att det också framgår att de kommer från länder inom EU. I annat fall ska frågan besvaras med Nej.

9. Handlar artikeln om arbetskraftsinvandring utom EU?

Frågan ska besvaras med 1=Ja eller 2=Nej. Frågan ska besvaras med Ja om artikeln använder formuleringar och ord som arbetskraftsinvandring, invandring av arbetskraft, arbetskraftsinvandrare eller liknande, eller om artikeln handlar om enskilda personer och det explicit framgår att de har kommit till Sverige som för att arbeta, under förutsättning att det också framgår att de kommer från länder utanför EU. I annat fall ska frågan besvaras med Nej.

10. Handlar artikeln om återvändande svenskar?

Frågan ska besvaras med 1=Ja eller 2=Nej. Frågan ska besvaras med Ja om artikeln använder formuleringar och ord som återinvandring av svenskar, invandring av svenska medborgare, återvändande svenskar eller liknande, eller om artikeln handlar om enskilda personer och det explicit framgår att de har återinvandrat till Sverige efter att ha bott utomlands. I annat fall ska frågan besvaras med Nej.

11. Nämns invandring utan att typen av invandring framgår?

Frågan ska besvaras med 1=Ja eller 2=Nej. Frågan ska besvaras med Ja om ord som ”invandring”, ”invandringen” och ”invandrare” används utan att det explicit framgår om orden syftar på flyktinginvandring, anhöriginvandring, arbetskraftsinvandring eller invandring av återvändande svenskar. I annat fall – om det framgår vilken typ av invandring som orden syftar på – ska frågan besvaras med Nej.

12. Nämns någon statistik över hur stor invandringen är?

Frågan ska besvaras med 1=Ja eller 2=Nej. Frågan ska besvaras med Ja om det i artikeln förekommer någon statistik över hur stor invandringen till Sverige är och det samtidigt framgår explicit vilken tidsperiod som

statistiken syftar på. Det spelar ingen roll om statistiken syftar på en dag, en vecka, en månad eller ett år, om den syftar på dåtid eller nutid, eller om den syftar på faktisk invandring eller prognoser över den framtida invandringen. Det avgörande är om statistik används och det framgår explicit vilken tidsperiod statistiken syftar på. I annat fall ska frågan besvaras med Nej.

13. Framgår det vilken typ av invandring statistiken syftar på?

Frågan ska besvaras med 1=Ja, flyktinginvandring, 2=Ja, anhöriginvandring, 3=Ja, arbetskraftsinvandring inom EU, 4=Ja, arbetskraftsinvandring utom EU, 5= Ja, återvändande svenskar, 6=kombination av invandring, 7=Ja, total invandring, eller 8=Nej. Grundförutsättningen för frågan är att variabel 12 har besvarats med Ja. Om inte ska denna variabel besvaras med 8=Nej. Om någon statistik förekommer ska frågan besvaras utifrån vilken typ av invandring som statistiken syftar på alternativt om det handlar om en kombination (6) eller den totala invandringen (7). För att frågan ska besvaras med något av alternativen 1–7 krävs det att det explicit framgår vilken typ av invandring som statistiken syftar på.

14. Framgår det om statistik syftar på brutto- eller nettoinvandring?

Frågan ska besvaras med 1=Ja, bruttoinvandring, 2=Ja, nettoinvandring eller 3=Nej. Grundförutsättningen för frågan är att variabel 12 har besvarats med Ja. Om inte ska denna variabel besvaras med 3=Nej. Med bruttoinvandring avses den totala invandringen, antingen totalt eller för någon av de olika formerna av invandring specificerade i variabel 13. Med nettoinvandring avses invandringen efter att antalet som utvandrar har räknats bort. Frågan ska besvaras med 1 om det explicit framgår att statistiken syftar på bruttoinvandring och 2 om det explicit framgår att statistiken syftar på nettoinvandring. Om det bara talas om invandring, utan att det explicit sägs om statistiken syftar på bruttoinvandring eller nettoinvandring, ska frågan besvaras med Nej.

15. Gestaltas invandring som om den försvagar Sverige ekonomiskt?

Frågan ska besvaras med 1=Ja eller 2=Nej. Frågan ska besvaras med Ja om artikeln framställer det som om invandring innebär en kostnad eller ekonomisk belastning för Sverige nationellt, regionalt eller lokalt. Det kan exempelvis handla om att artikeln betonar olika kostnader som invandring för med sig, men det kan också handla om att artikeln framställer det som om invandring leder till en sämre ekonomisk tillväxt eller utveckling. Om det framställs som om invandring ”hotar välfärdsstaten” ska det räknas som om den gestaltar invandring som att den försvagar Sverige ekonomiskt. Om artikeln antingen betonar ekonomiska vinster som invandringen för med sig för Sverige nationellt, regionalt eller lokalt ska frågan besvaras med Nej. Om artikeln behandlar både ekonomiska kostnader och vinster som invandring för med sig för Sverige nationellt, regionalt eller lokalt, ska kodningen utgå från den dominerande gestaltningen. Det avgörande är om en normalläsare av artikeln ges bilden av att invandring försvagar Sverige ekonomiskt. Vid tveksamma fall ska frågan besvaras med Nej.

16. Gestaltas invandring som om den bidrar till kriminalitet?

Frågan ska besvaras med 1=Ja eller 2=Nej. Frågan ska besvaras med Ja om artikeln framställer det som om invandring innebär ökad kriminalitet eller ökad brottslighet i Sverige nationellt, regionalt eller lokalt. Det kan exempelvis handla om att artikeln lyfter fram brottslighet bland personer som har invandrat eller invandrades representation i brottsstatistiken. Det kan också handla om enskilda brott om det av artikeln explicit framgår att gärningsmannen eller kvinnan har utländsk bakgrund. Det spelar ingen roll om det handlar om brottslighet generellt eller specifika brott som narkotikahandel, trafficking, våldsbrott eller inbrott och stölder. Det avgörande är om en normalläsare av artikeln ges bilden av att invandring bidrar till brottsligheten i Sverige. Om artikeln handlar om att kriminaliteten är lägre bland invandrade eller inte alls kopplar samman invandring med brottslighet ska frågan besvaras med Nej. Vid tveksamma fall ska frågan besvaras med Nej.

17. Gestaltas invandring som om invandrare tar jobben från infödda?

Frågan ska besvaras med 1=Ja eller 2=Nej. Frågan ska besvaras med Ja om artikeln framställer det som om invandring innebär ökad arbetslöshet eller lägre sysselsättning i Sverige nationellt, regionalt eller lokalt, som om invandrare tar jobb från inrikes födda eller som om inrikes föddas möjligheter på arbetsmarknaden påverkas negativt av invandring. Det spelar ingen roll om det handlar om arbetslöshet generellt eller inom vissa sektorer. Det avgörande är om en normalläsare av artikeln ges bilden av att invandring försämrar möjligheterna för inrikes födda på den svenska arbetsmarknaden. Om artikeln handlar om att arbetslösheten är högre bland invandrade eller inte alls kopplar samman invandring med arbetslöshet och sysselsättning bland inrikes födda ska frågan besvaras med Nej. Vid tveksamma fall ska frågan besvaras med Nej.

18. Gestaltas invandring som om den försvagar social sammanhållning?

Frågan ska besvaras med 1=Ja eller 2=Nej. Frågan ska besvaras med Ja om artikeln framställer det som om invandring bidrar till en försvagad social sammanhållning i Sverige nationellt, regionalt eller lokalt. Det kan exempelvis handla om att artikeln framställer det som om invandring bidrar till lägre social tillit, sjunkande förtroende för samhälleliga institutioner eller ökad splittring och konflikter mellan olika grupper. Det kan också handla om att det finns en skillnad eller en konflikt mellan ”vi och dom” och att invandring bidrar till ökad segregation mellan grupper. Det avgörande är om en normalläsare av artikeln ges bilden av att invandring försvagar den sociala sammanhållningen och ökar avstånden mellan olika grupper i samhället. Om artikeln inte alls kopplar samman invandring med den sociala sammanhållningen ska frågan besvaras med Nej. Vid tveksamma fall ska frågan besvaras med Nej.

19. Gestaltas invandring som om den hotar svensk kultur?

Frågan ska besvaras med 1=Ja eller 2=Nej. Frågan ska besvaras med Ja om artikeln framställer det som om invandring hotar eller försvagar svensk kultur, svenska traditioner eller svenska vanor. Det kan exempelvis handla om invandring gör att man inte längre får fira jul eller midsommar på samma sätt som förr, att man inte får ha skolavslutningar i kyrkan som förr eller att invandring försvagar jämställdheten mellan könen. Det avgörande är om en normalläsare av artikeln ges bilden av att invandring bidrar till att ”vi, svenskar” inte längre

kan fortsätta ha den kultur, de traditioner och vanor som ”vi” tidigare har haft. Om artikeln inte alls kopplar samman invandring med hur den svenska kulturen, svenska vanor och traditioner påverkas, eller om det framställs som om invandring bidrar till att utveckla och berika den svenska kulturen, ska frågan besvaras med Nej. Vid tveksamma fall ska frågan besvaras med Nej.

20. Gestaltas invandring som om den stärker Sverige ekonomiskt?

Frågan ska besvaras med 1=Ja eller 2=Nej. Frågan ska besvaras med Ja om artikeln framställer det som om invandring bidrar till att stärka Sverige ekonomiskt, antingen nationellt, regional eller lokalt. Det kan exempelvis handla om att invandring bidrar till ökad ekonomisk tillväxt, ökad produktivitet eller ökad effektivitet på arbetsmarknaden, men det kan också ske genom att artikeln betonar olika intäkter och ekonomiska vinster som invandring för med sig. Dessa ekonomiska vinster kan uppstå antingen på kort eller längre sikt. Om artikeln antingen betonar ekonomiska kostnader som invandringen för med sig för Sverige nationellt, regional eller lokalt ska frågan besvaras med Nej. Om artikeln behandlar både ekonomiska kostnader och vinster som invandring för med sig för Sverige nationellt, regionalt eller lokalt, ska kodningen utgå från den dominerande gestaltningen. Det avgörande är om en normalläsare av artikeln ges bilden av att invandring berikar Sverige ekonomiskt. Vid tveksamma fall ska frågan besvaras med Nej.

21. Gestaltas invandring som om den berikar svensk kultur?

Frågan ska besvaras med 1=Ja eller 2=Nej. Frågan ska besvaras med Ja om artikeln framställer det som om invandring på olika sätt berikar och utvecklar svensk kultur, svenska traditioner eller svenska vanor. Det kan exempelvis handla om att invandring har bidragit till ett mer omväxlande och rikare kök, nya traditioner och vanor som har kommit till Sverige genom invandring eller att artikeln lyfter fram företeelser som idag uppfattas som svenska trots att de har kommit till Sverige genom tidigare invandring. Det kan också handla om att artikeln lyfter fram att kulturer är dynamiska och att de alltid hämtar impulser från andra länder, om det görs en explicit koppling till invandring. Det avgörande är om en normalläsare av artikeln ges bilden av att invandring bidrar till att på något sätt utveckla och berika svensk kultur, svenska traditioner och svenska vanor. Om artikeln inte alls kopplar samman invandring med hur den svenska kulturen, svenska vanor och traditioner påverkas, eller om det framställs som om invandring hotar svensk kultur, svenska vanor eller svenska traditioner, ska frågan besvaras med Nej. Vid tveksamma fall ska frågan besvaras med Nej.

22. Gestaltas invandring som om den bidrar till kompetensförsörjningen?

Frågan ska besvaras med 1=Ja eller 2=Nej. Frågan ska besvaras med Ja om artikeln framställer det som om invandring på olika sätt bidrar till kompetensen och kompetensförsörjningen på svensk arbetsmarknad. Det kan exempelvis handla om att invandrade fyller olika luckor på arbetsmarknaden, genom att många inom olika yrken (läkare, lärare, städare, etc) har utländsk bakgrund. Artiklar på temat att det skulle finnas brist på olika typer av personal om det inte vore för invandrad arbetskraft, eller att det skulle finnas fler bristyrken utan invandrad arbetskraft, är ett exempel. Även artiklar som lyfter fram hur många av de som arbetar på svensk

arbetsmarknad har invandrarbakgrund ska räknas som Ja. Det avgörande är om en normalläsare av artikeln ges bilden av att invandring bidrar till att svensk arbetsmarknad tillförs arbetskraft och kompetens. Om artikeln inte alls kopplar samman invandring med den svenska arbetsmarknaden, eller om den behandlar invandring och svensk arbetsmarknad utan att framställa det som om invandring bidrar till att svensk arbetsmarknad tillförs arbetskraft och kompetens, ska frågan besvaras med Nej. Vid tveksamma fall ska frågan besvaras med Nej.

23. Gestaltas invandring som om den bidrar till företagande?

Frågan ska besvaras med 1=Ja eller 2=Nej. Frågan ska besvaras med Ja om artikeln framställer det som om invandring på olika sätt bidrar till det svenska företagandet. Det kan exempelvis handla om att många företag startas och leds av invandrare, om att invandrare ofta startar och driver företag eller att invandrare är överrepresenterade bland företagare. Artiklarna kan antingen handla om det svenska företagandet generellt eller specifika branscher. Även artiklar som lyfter fram enskilda företagare med invandrarbakgrund ska räknas som Ja. Det avgörande är om en normalläsare av artikeln ges bilden av att invandring bidrar till ett ökat eller framgångsrikt företagande i Sverige. Om artikeln inte alls kopplar samman invandring med företagandet, eller om den behandlar invandring och företagande utan att framställa det som om invandring bidrar till att ökat eller mer framgångsrikt företagande, ska frågan besvaras med Nej. Vid tveksamma fall ska frågan besvaras med Nej.

24. Gestaltas invandring som om den bidrar till utrikeshandel?

Frågan ska besvaras med 1=Ja eller 2=Nej. Frågan ska besvaras med Ja om artikeln framställer det som om invandring bidrar till den svenska utrikeshandeln. Med utrikeshandel avses såväl import som export och utländska direktinvesteringar. Det kan exempelvis handla om invandrare bidrar till att öka exporten eller importen med andra länder, att invandrare genom sina nätverk och kunskaper om de ursprungliga hemländerna underlättar för företag att importera och exportera, eller att invandring bidrar till att minska trösklarna för handel med andra länder. Även artiklar som lyfter fram enskilda företag och hur deras utrikeshandel har underlättats tack vare invandring eller anställda med invandrarbakgrund ska räknas som Ja. Det avgörande är om en normalläsare av artikeln ges bilden av att invandring bidrar till ökad utrikeshandel med andra länder. Om artikeln inte alls kopplar samman invandring med utrikeshandel, eller om den behandlar invandring och utrikeshandel utan att framställa det som om invandring bidrar till ökad eller mer framgångsrik utrikeshandel, ska frågan besvaras med Nej. Vid tveksamma fall ska frågan besvaras med Nej.

25. Gestaltas invandring som om den bidrar till att minska de demografiska utmaningarna?

Frågan ska besvaras med 1=Ja eller 2=Nej. Frågan ska besvaras med Ja om artikeln framställer det som om invandring bidrar till att förnygra den svenska befolkningen och minska de utmaningar som följer av den demografiska utvecklingen. Med den demografiska utvecklingen avses den process där vi lever allt längre, där andelen äldre i befolkningen ökar och där andelen i arbetsför ålder minskar. Exempel på artiklar som ska besvaras med Ja är artiklar som handlar om att invandring minskar de demografiska utmaningarna, bidrar till en bättre åldersprofil, att vi kommer behöva invandring för att balansera pensionsavgångar, eller som lyfter fram att

invandrare i regel är yngre och i arbetsför ålder. Det avgörande är om en normalläsare av artikeln ges bilden av att invandring föryngrar befolkningen eller minskar de problem som följer av att allt fler lever allt längre, att andelen äldre i befolkningen ökar, att andelen i arbetsför ålder minskar eller av att många kommer att gå i pension under kommande år. Om artikeln inte alls kopplar samman invandring med den demografiska utvecklingen, eller om den behandlar invandring och demografien utan att framställa det som om invandring bidrar till att minska de demografiska utmaningarna, ska frågan besvaras med Nej. Vid tveksamma fall ska frågan besvaras med Nej.